

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 23.2.2023
COM(2023) 94 final

2023/0046 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av gigabitnät för elektronisk kommunikation och om upphävande av direktiv 2014/61/EU (Gigabitinfrastrukturakten)

{SEC(2023) 96 final} - {SWD(2023) 46 final} - {SWD(2023) 47 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Digital infrastruktur av hög kvalitet blir, precis som gas-, vatten- och transportnät, en allt viktigare hörnsten i hela ekonomin. Högklassig och säker konnektivitet för alla i EU håller på att bli en förutsättning för en ekonomi baserad på moderna onlinetjänster och snabb internetanslutning som skapar hållbara ekonomiska och sociala fördelar.

Med tanke på den snabba utvecklingen av digital teknik krävs betydande investeringar i nät för att hålla jämna steg med den ökande efterfrågan på bandvidd. I 2020 års meddelande *Att forma EU:s digitala framtid*¹ uppskattas EU:s investeringsgap enbart för digital infrastruktur och digitala nätverk uppgå till 65 miljarder euro per år. Mot bakgrund av detta aviserade kommissionen en översyn av direktivet om minskade kostnader för bredband från 2014².

En stor del av kostnaderna för utbyggnad av nätverk kan hänföras till i) ineffektiv användning av befintlig passiv infrastruktur (såsom ledningar, manhål, kopplingskåp och antenninstallationer) i samband med utbyggnadsprocessen, ii) svårigheter i samband med samordningen av bygg- och anläggningsprojekt, iii) betungande tillståndsförfaranden och iv) flaskhalsar i samband med utbyggnaden av fysisk infrastruktur i byggnader. För att underlätta och uppmuntra utbyggnad av nät föreslog kommissionen 2013 direktivet om minskade kostnader för bredband, med harmoniserade åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation³.

Under tiden har de mål för den digitala agendan som direktivet om minskade kostnader för bredband byggde på till största delen uppfyllts, men har också blivit föråldrade. Andelen hushåll som har tillgång till en internethastighet på 30 Mbit/s har ökat från 58,1 % 2013 till 90,1 % år 2021. Med tanke på företags och privatpersoners ökade behov av fast och mobil konnektivitet med mycket hög kapacitet, är det dock inte längre framtidssäkert med tillgång till endast 30 Mbit/s. Det är inte heller anpassat till de nya mål som fastställs i direktiv (EU) 2018/1972 (europeisk kodex för elektronisk kommunikation – *kodexen*)⁴ för att säkerställa konnektivitet och utbredd tillgång till nät med mycket hög kapacitet. I rådets slutsatser om att forma Europas digitala framtid av den 9 juni 2020 understryks dessutom att covid-19-pandemin har visat på behovet av snabb och allmänt utbredd konnektivitet. Rådet uppmanade kommissionen att lägga fram ett paket med ytterligare åtgärder för att stödja nuvarande och kommande behov av nätutbyggnad och att främja åtgärderna i direktivet om minskade kostnader för bredband. I sitt meddelande *Digital kompass 2030: den europeiska vägen in i det digitala decenniet*⁵ fastställer kommissionen därför uppdaterade mål för 2030 som bättre motsvarar de förväntade behoven av konnektivitet i framtiden. Dessa mål togs därefter med

¹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: *Att forma EU:s digitala framtid* ([COM/2020/67 final](#)).

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/61/EU av den 15 maj 2014 om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation (EUT L 155, 23.5.2014, s. 1).

³ Nät som kan leverera bredbandstjänster på minst 30 Mbit/s.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 av den 11 december 2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation (EUT L 321, 17.12.2018, s. 36).

⁵ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Digital kompass 2030: den europeiska vägen in i det digitala decenniet* (COM(2021) 118).

och vidareutvecklades i policyprogrammet för det digitala decenniet⁶. I programmet anges att en styrningsstruktur ska inrättas med övervakning och en mekanism för nära samarbete mellan kommissionen och medlemsstaterna för att säkerställa att EU uppnår de allmänna syftena och de digitala målen senast 2030.

Detta förslag om en lag om gigabitinfrastruktur, som är ett initiativ inom ramen för kommissionens program om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (Refit)⁷, syftar till att åtgärda bristerna i direktivet om minskade kostnader för bredband och bidra till en kostnadseffektiv och snabb utbyggnad av de nät med mycket hög kapacitet som är nödvändiga för att tillgodose EU:s ökade konnektivetsbehov⁸.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Förslaget ingår i regelverket för elektronisk kommunikation och är förenligt med de andra lagstiftningsinstrument och icke-lagstiftningsinstrument som också ingår i regelverket⁹. Förslaget är i synnerhet förenligt med andra instrument som stöder uppnåendet av målen för fast och mobil konnektivitet i EU (dvs den europeiska kodexen för elektronisk kommunikation). Kodexen föreskriver, utom i specifika fall, möjligheten att införa skyldigheter för operatörer som tillhandahåller elektronisk kommunikation och som innehar en betydande ställning – betydande inflytande på marknaden – på en viss marknad för elektronisk kommunikation. I detta förslag behandlas dock företag som driver ett elektroniskt kommunikationsnät eller tillhandahåller allmännyttiga tjänster, oavsett om de har ett betydande inflytande på marknaden eller ej.

Förslaget ligger även i linje med rekommendationen om en gemensam verktygslåda som antogs i september 2020 i syfte att minska kostnaderna för utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet och säkerställa snabb tillgång till 5G-radiospektrum- Den verktygslåda¹⁰ som medlemsstaterna sedan enades om i mars 2021 innehåller en uppsättning på 22 exempel på bästa praxis för att bidra till att minska nätkostnaderna, som till stor del har beaktats i de åtgärder som föreslås här.

⁶ Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2022/2481 om inrättande av policyprogrammet för det digitala decenniet 2030 av den 14 december 2022 (EUT L 323, 19.12.2022, s. 4).

⁷ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12463-High-speed-broadband-in-the-EU-review-of-rules_sv.

⁸ Marknaden har svarat på det ökade behovet av snabb internetuppkoppling av hög kvalitet genom att bygga ut optisk fiber allt närmare användaren, och framtida nät med mycket hög kapacitet kräver prestandaparametrar som motsvarar dem som ett nät baserat på fiberoptiska element åtminstone fram till distributionspunkten på betjäningplatsen kan erbjuda.

⁹ Förutom kodexen består regelverket av följande: Kommissionens rekommendation (EU) 2020/2245 av den 18 december 2020 om relevanta produkt- och tjänstemarknader inom området elektronisk kommunikation vilka kan komma i fråga för förhandsreglering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation (EUT L 439, 29.12.2020, s. 23), kommissionens rekommendation av den 20 september 2010 om reglerat tillträde till nästa generations accessnät (2010/572/EU) (EUT L 251, 25.9.2010, s. 35) och kommissionens rekommendation av den 11 september 2013 om enhetliga krav på icke-diskriminering och kostnadsberäkningsmetoder för att främja konkurrensen och förbättra klimatet för bredbandsinvesteringar (2013/466/EU) (EUT L 251, 21.9.2013, s. 13). De sista två rekommendationerna genomgår för närvarande en översyn.

¹⁰ [Unionens gemensamma verktygslåda för konnektivitet](#) enligt kommissionens rekommendation (EU) 2020/1307 om en gemensam verktygslåda för unionen för att minska kostnaderna för utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet och säkerställa snabb och investeringsvänlig tillgång till 5G-radiospektrum, för att främja konnektivitet till stöd för den ekonomiska återhämtningen från covid-19-krisen i unionen (EUT L 305, 21.9.2020, s. 33).

Förslaget är likaså förenligt med kommissionens nyligen framlagda förslag om unionens program för säker konnektivitet¹¹, som syftar till att underlätta tillgång till bredband via satellit till områden som inte nås av annan infrastruktur för fasta och mobila elektroniska kommunikationsnät.

Förslaget är dessutom förenligt med finansieringsinitiativ för att stödja utbyggnad av bredbandsnät i landsbygdsområden, avlägsna områden och andra områden med mindre utbud, även den digitala delen av fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE och FSE Digital)¹², återhämtningsfonden efter covid-19-pandemin¹³ och nationella initiativ för statligt stöd¹⁴. De nya riktlinjerna för statligt stöd till bredbandsnät¹⁵ som antogs nyligen bidrar också till att påskynda och utöka utbyggnaden av bredband, eftersom de innehåller förklaringar om när statligt stöd överensstämmer med konkurrensreglerna.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Förslaget är förenligt med klimatmålen i den europeiska gröna given¹⁶, som förankrades rättsligt i den europeiska klimatlagen¹⁷ av rådet och parlamentet i juni 2021. Infrastruktur för digital konnektivitet är avgörande för att uppnå den dubbla digitala och gröna omställningen, som är kommissionens viktigaste prioriteringar. Digitala infrastrukturer kommer att spela en central roll i den gröna ekonomin eftersom de är en viktig förutsättning för energieffektivitet inom andra sektorer. Den omfattande renoveringsvägen för byggsektorn¹⁸ till 2030, som genomförs enligt målen för den gröna given, är en enorm möjlighet att skapa synergier och säkerställa hög prestanda hos infrastruktur i byggnader, bland annat fiberfärdig fysisk infrastruktur och fiberkablar. Detta kommer att förenkla för fastighetsägare och/eller hyresgäster och kommer att säkerställa en mer effektiv användning av nationella medel och EU-medel för den omfattande renoveringen av byggnadsbeståndet.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Den rättsliga grunden för detta förslag är artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*). Detta är samma rättsliga grund som för direktivet om minskade kostnader för bredband, vilket upphävs genom det här förslaget. Detta motiveras av

¹¹ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av unionens program för säker konnektivitet för perioden 2023–2027 (COM(2022) 57 final), 2022/0039 (COD), om vilken en politisk överenskommelse nåddes den 17 november 2022.

¹² https://hadea.ec.europa.eu/programmes/connecting-europe-facility_en.

¹³ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_sv#example-of-component-of-reforms-and-investments

¹⁴ *Report on implementation of broadband State aid*, <https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/d6b8368d-f3dd-11ea-991b-01aa75ed71a1>.

¹⁵ Meddelande från kommissionen av den 12 december 2022 – *EU:s riktlinjer för tillämpningen av reglerna för statligt stöd på snabb utbyggnad av bredbandsnät* (C(2022) 9343).

¹⁶ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Den europeiska gröna given* (COM(2019) 640 final).

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999 (*europeisk klimatlag*) (EUT L 243, 9.7.2021, s. 1).

¹⁸ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *En renoveringsväg för Europa – miljöanpassa våra byggnader, skapa jobb och förbättra liv* (COM(2020) 662 final).

förslagets syfte att ytterligare harmonisera EU:s marknad för elektronisk kommunikation och förbättra förutsättningarna för den inre marknadens upprättande och funktion.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Erfarenheten från genomförandet av direktivet om minskade kostnader för bredband har visat att målet att ge EU full täckning av höghastighetsbredband varken kunde uppnås genom direktivet eller av medlemsstaterna själva inom en rimlig tid och med effektivast möjliga användning av privata och offentliga investeringar. Vissa bestämmelser i kodexen, närmare bestämt artikel 44, överlappar dessutom direktivet, och det är nödvändigt att rationalisera reglerna. Att uppnå gigabittäckning senast 2030 kräver även samlade insatser från alla medlemsstater. De åtgärder som medlemsstaterna hittills har infört för att stimulera utbyggnad av nät, och särskilt för att minska kostnaderna och tidsramarna för utbyggnad, skiljer sig stort, ibland till och med inom en medlemsstat. Det förväntade europeiska mervärdet har minskat betydligt till följd av det stora utrymmet för undantag för många olika omständigheter och i olika medlemsstater samt bristen på direkta riktlinjer eller gemensamma principer för de olika åtgärder som anges i direktivet om minskade kostnader för bredband.

Det nuvarande lapptäcket av regler skapar hinder för gränsöverskridande investeringar. Detta begränsar i sin tur friheten att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Det påverkar också den inre marknadens funktion, särskilt för inbyggda gränsöverskridande applikationer, t.ex. uppkopplade och självkörande fordon, som behöver allmänt utbredda nät med mycket hög kapacitet. I den nuvarande situationen är det även mycket svårt för operatörer som tillhandahåller elektronisk kommunikation och andra aktörer (utrustningstillverkare, anläggningsföretag osv.) att skapa stordriftsfördelar. De flesta, om inte alla, medlemsstater har samma problem med att påskynda utbyggnaden av höghastighetsbredband eller den framtida utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet. Det är även viktigt att lösa de vanligt förekommande problemen i samband med åtgärder för minskning av kostnader och förenkling av administrativa förfaranden. Detta förslag påverkar inte medlemsstaternas självbestämmanderätt i processuella frågor som innebär att de kan fördela behörigheter internt.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget uppfyller proportionalitetsprincipen och är en riktad politisk åtgärd med en intensitet som står i proportion till målen att främja nät med mycket hög kapacitet enligt kodexen och uppnå täckningsmålet för det digitala decenniet 2030 med nästa generations trådlösa höghastighetsnät med en prestanda som minst motsvarar 5G och gigabitnät¹⁹. Förslagets största fördel är att det kommer att möjliggöra mer effektiv planering av och investeringar i utbyggnadsprocesser (vilket i sin tur ger betydande stordriftsfördelar) för operatörer av allmänna elektroniska kommunikationsnät. Stordriftsfördelarna och de besparingar som de leder till kommer dessutom att gå utöver sektorn för elektronisk kommunikation och spridas till andra branscher (t.ex. utrustningstillverkare och byggföretag).

Dessa fördelar är möjliga att uppnå med en minimal administrativ börda. Kraven begränsas till vissa delar av nätinfrastrukturen, där betydande kostnadsbesparingar kan förväntas (kablar är t.ex. undantagna från definitionen av fysisk infrastruktur och därmed från de tillträdes- och

¹⁹ Artikel 4.2 a i policyprogrammet för det digitala decenniet 2030: ”Alla slutanvändare vid en fast anslutningspunkt täcks av ett gigabitnät fram till nätanslutningspunkten och alla befolkade områden täcks av nästa generations trådlösa höghastighetsnät med en prestanda som minst motsvarar 5G, i enlighet med principen om teknikneutralitet.”

öppenhetskrav som fastställs i detta förslag)²⁰. Genom de föreslagna reglerna införs dessutom proportionerliga justeringar (t.ex. möjligheten att neka begäran om tillträde enligt specifika villkor). Förslaget föreskriver dessutom undantag där vissa krav inte gäller under vissa omständigheter (t.ex. tillträde till vissa kategorier av byggnader som ägs eller kontrolleras av offentliga organ för att de har ett arkitektoniskt, historiskt eller religiöst värde eller ett naturvärde, eller tillhandahållande av information om sådana byggnader). Dessa undantag bidrar till att säkerställa att förslaget är proportionerligt och ger lämplig flexibilitet för att ta hänsyn till nationella omständigheter. De föreslagna åtgärderna för att digitalisera relevanta administrativa förfaranden innebär dessutom att medlemsstaterna kan återanvända eller utvidga befintliga digitala tjänster och plattformar på lokal, regional och nationell nivå som tjänar samma syfte och är förenliga med denna förordning.

- **Val av instrument**

Det valda instrumentet är en förordning. Valet grundas på erfarenheten från införlivandet och genomförandet av direktivet om minskade kostnader för bredband och direktivets bevisade begränsningar när det gäller att åtgärda de ihållande problem som identifierats. Detta berodde inte bara på direktivets inriktning på minimal harmonisering, utan även på den låga harmoniseringsnivå som eftersträvades (många bestämmelser förblev t.ex. frivilliga och för andra bestämmelser, t.ex. de om öppenhet, harmoniserades endast ett minimalt antal element) samt det långsamma och ineffektiva införlivandet.

En förordning är den bästa lösningen för att påskynda den utbyggnad som behövs för att rusta Europa för den digitala tidsåldern. En förordning kommer att ha störst effekt när det gäller att göra framsteg med gigabitnätutbyggnad, eftersom den är direkt tillämplig på alla medlemsstater. I den föränderliga digitala ekonomin är det mycket viktigt att snabbt genomföra åtgärder för att minska bördan på företag och offentliga myndigheter. Omvänt skulle det ta tid för medlemsstaterna att införliva ett direktiv i nationell lag, vilket skulle försena ikraftträdandet av de föreslagna reglerna och riskera att äventyra uppnåendet av målen för 2030. Till skillnad från direktiv har förordningar direkt effekt, vilket är viktigt i ett fall som detta, där reglerna främst är tillämpliga på kommersiella förbindelser mellan leverantörer av elektroniska kommunikationsnät och nätoperatörer.

Kommissionen lägger därför fram ett förslag till förordning, lagen om gigabitinfrastruktur, för att förhindra ytterligare skillnader som hämmar tillhandahållandet av de relevanta tjänsterna på den inre marknaden och garantera samma rättigheter och skyldigheter för företagen. Detta är nödvändigt för att skapa rättssäkerhet och transparens för alla berörda ekonomiska aktörer.

Förslaget upphäver direktivet om minskade kostnader för bredband som, beroende på de brister som anges ovan, ledde till ett mycket fragmenterat och minimalt genomförande. En förordning som omfattar alla viktiga områden med mer direkta regler och en högre harmoniseringsnivå överlag, bör bidra till att åtgärda dessa brister, samtidigt som den är proportionell och fortfarande ger viss flexibilitet för medlemsstaterna för att ta hänsyn till specifika nationella omständigheter.

²⁰ Betydelsen av fysisk infrastruktur (som ofta kallas anläggningsinfrastruktur) för nätutbyggnad nämns också i den europeiska kodexen för elektronisk kommunikation. Enligt artikel 73 i kodexen kan de nationella regleringsmyndigheterna anse att införande av skyldigheter att tillgodose begäran om tillträde till och användning av anläggningsinfrastruktur enligt artikel 72 (tillträde till anläggningsinfrastruktur) kan vara lämpliga åtgärder för att främja konkurrens och slutanvändarnas intresse.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Den utvärderingsrapport om direktivet om minskade kostnader för bredband som åtföljer detta förslag visar att direktivet endast delvis var ändamålsenligt och effektivt för att uppnå dess allmänna och särskilda mål, vilka dock fortfarande är relevanta. Genomförandet hittills visar i stort sett goda resultat för de tre andra kriterier som analyserats: relevans, konsekvens och EU-mervärde.

Överlag har direktivet om minskade kostnader för bredband bidragit till utbyggnaden av höghastighetsbredband (nästan 100 000 km ledningar och antenninfrastruktur har återanvänts). Om direktivet genomförs på ett ändamålsenligt sätt kan det bidra till att öka takten i projekt för utbyggnad av höghastighetsbredband med flera månader, spara 10–30 % i utbyggnadskostnader och proportionellt öka nåttäckningen.

De flesta framstegen har gjorts i fråga om tillträde till befintlig fysisk infrastruktur och tillhörande öppenhetsregler, medan framstegen har varit färre när det gäller beviljande av tillstånd, samordning av bygg- och anläggningsprojekt och tillträde till infrastruktur i byggnader. Resultaten skiljer sig dessutom åt i EU, och inte heller inom åtgärdsområden som är mer ändamålsenliga²¹ uppfyller direktivet inte till fullo behovet av en snabbare och mer effektiv utbyggnad av elektroniska kommunikationsnät, vilket i sin tur påverkar den inre marknadens funktion.

De nuvarande bestämmelserna i direktivet om minskade kostnader för bredband behöver förstärkas, så att de är bättre anpassade till nuvarande och framtida konnektivitetsbehov och EU:s prioriteringar samt fullständigt avspeglar marknads- och teknikutvecklingen. Problemen med kvarvarande hinder för utbyggnad av elektroniska kommunikationsnät, avsaknaden av enhetliga och digitaliserade administrativa förfaranden och de ineffektiva centrala informationspunkterna hindrar fortfarande de potentiella fördelarna med kostnadsminskningsåtgärder som skulle kunna främja en mer kostnadseffektiv och snabb utbyggnad av nät inom EU. Höga utbyggnadskostnader för nät med mycket hög kapacitet, inbegripet fiber till bostäder och mellanband 5G, undergräver incitamenten för utbyggnad och bärkraften hos ny utbyggnad. Utbyggnaden av nät inom EU har saktats ned betydligt till följd av bristen på samordning mellan de olika myndigheter som är ansvariga för att bevilja tillstånd, de olika tillstånd som krävs för nätutbyggnad, avsaknaden av elektroniska förfaranden för tillståndsansökningar och den generellt bristande respekten för tidsfrister för beviljande av utbyggnadstillstånd, även för ledningsrätter.

- **Samråd med berörda parter**

De grundläggande informationskällorna för utarbetandet av detta förslag var litteraturgranskningar, information om genomförandet av nuvarande politiska åtgärder, analyser av tidigare övervaknings- och utvärderingsåtgärder och rapporter, synpunkter från berörda parter och särskilda stödjande studier.

Dessutom genomfördes samråd med berörda parter genom

²¹ Utvärderingsrapporten (arbetsdokument) visar t.ex. att de största framstegen rör tillträde till befintlig fysisk infrastruktur och tillhörande öppenhetsåtgärder. Vissa medlemsstater gick även längre än bestämmelserna i direktivet och utökade minimiinformationen om befintlig fysisk infrastruktur.

- en inbjudan att lämna synpunkter för färdplanen för utvärderingen/den inledande konsekvensbedömningen (19 juni 2020–17 juli 2020),
- ett offentligt samråd (2 december 2020–2 mars 2021), som baserades på en utförlig enkät som omfattade både bakåtriktade och framåtblickande aspekter,
- tematiska webbaserade workshoppar med deltagande av berörda parter, som hölls i [januari](#) och [februari](#) 2021,
- yttrandet från Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (Berec²²) om översynen av direktivet om minskade kostnader för bredband, som omfattade både bakåtriktade och framåtblickande aspekter,
- bilaterala möten, bland annat med marknadsaktörer och deras sammanslutningar samt lokala och regionala myndigheter,
- särskilda workshoppar, som anordnades av de konsulter som utarbetade den stödjande studien i juni 2021 och januari 2022 samt ad hoc-undersökningar/samråd.

Överlag betonade de berörda parterna att konnektivitet av hög kvalitet spelade en mycket viktig roll under pandemin och den ekonomiska återhämtningen.

En stor grupp operatörer och de flesta näringslivsorganisationerna lyfte fram behovet av ytterligare harmonisering och reglering på EU-nivå, särskilt vad gäller administrativa förfaranden, t.ex. tillståndsförfaranden, för att komma till rätta med marknadsfragmenteringen. Ett mindre antal operatörer uppgav dock att det är nödvändigt att ge medlemsstaterna svängrum när det gäller hur de genomför och tillämpar EU-lagstiftning. Offentliga myndigheter, inklusive Berec, är för åtgärder på EU-nivå. De efterfrågade harmonisering för att göra enbart det som är nödvändigt för att uppnå målen och angav vissa områden där nationella åtgärder skulle vara lämpligare (t.ex. vägledning om tillträdesvillkor). Några offentliga myndigheter hade vissa invändningar mot den ökade bördan och kostnaden för transparens- och digitaliseringsåtgärderna.

De flesta svarande i samråden med de berörda parterna ansåg att direktivet om minskade kostnader för bredband utgjorde en bra ram för att effektivisera utbyggnaden av elektroniska kommunikationsnät, och åtgärderna i direktivet ansågs vara relevanta. Åsikterna varierade däremot bland de berörda parterna om hur ändamålsenligt direktivet har varit för att uppnå det allmänna målet att minska kostnaderna och öka hastigheten i nätutbyggnaden.

De ansåg särskilt att det är viktigt att det finns tillgång till lämplig fysisk infrastruktur, även de element som inte tillhör nätet och som ägs eller kontrolleras av offentliga myndigheter, för en effektiv utbyggnad, särskilt av 5G-nät. De berörda parterna efterlyste även riktlinjer om rättvisa och skäliga villkor samt om kriterier för att neka begäranden om tillträde. Detta skulle bidra till att förebygga otillbörliga avslag på grund av tillgång till andra fungerande tillträdesalternativ.

De flesta berörda parter höll med om att samordning av bygg- och anläggningsprojekt kan minska utbyggnadskostnaderna. Berec ansåg att det skulle vara lämpligt att utvidga kravet på samordning till att omfatta alla (offentligt och privat finansierade) nätutbyggnadsprojekt, men många av de berörda parterna hade invändningar mot detta.

²² Berec (Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation) är sammansatt av chefer eller nominerade företrädare på hög nivå från medlemsstaternas nationella regleringsmyndigheter. Berec inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1971.

Majoriteten av de berörda parterna ansåg att tillgång till regelbundet uppdaterad minimiinformation om befintliga fysiska infrastrukturer eller planerade bygg- och anläggningsprojekt, även lokaliseringar och rutter med georeferering via SIP, är relevant för utbyggnad av nät. Offentliga myndigheter, även lokala myndigheter, ansåg att det krävs flexibilitet i fråga om återanvändning och förbättring av väletablerade digitala verktyg som redan finns i flera medlemsstater och som även används inom andra sektorer.

De flesta berörda parter, även nätoperatörer, instämde i att förenklade tillståndsförfaranden, även elektronisk inlämning av ansökningar av tillstånd, skulle underlätta nätutbyggnaden.

De berörda parterna ansåg även att de befintliga reglerna om infrastruktur i byggnader bör förstärkas, bland annat genom att höja ambitionsnivån från höghastighetsbroadband till nät med mycket hög kapacitet/fiber och föreslå införande av tillträdesskyldigheter till ledningar för fastighetsägare.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Kommissionen förlitade sig på en särskild stödjande studie som utarbetades av ICF SA, Wavestone SA och Center for European Policy Study, med hjälp av WIK Consult GMBH och EcoAct²³. I studien bedömdes effekterna av de åtgärder som infördes enligt direktivet om minskade kostnader för bredband. I förekommande fall beaktades effekterna av nationella åtgärder som vidtagits för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsbroadband. Studien innehöll även en rekommendation om att genomföra en konsekvensbedömning av de möjliga politiska alternativ som ingår i detta initiativ. De nationella färdplaner och genomföranderapporter som medlemsstaterna lämnat in som en del av [verktygslådan för konnektivitet](#)²⁴, som innehåller en uppsättning av 39 exempel på bästa praxis i syfte att förbättra nätutbyggnaden och ge snabbt tillträde till 5G-spektrumet, gav värdefull information om de lämpligaste åtgärderna och hur de utnyttjats. Kommissionen förlitade sig även på andra informationskällor som tagits fram genom en litteraturgranskning, med flera studier²⁵ och rapporter²⁶.

- **Konsekvensbedömning**

Sammanfattningen av konsekvensbedömningen och det positiva yttrandet från nämnden för lagstiftningskontroll finns på kommissionens webbplats²⁷. Följande alternativ övervägdes i konsekvensbedömningen:

Alternativ 0: Referensscenari

Alternativet utan förändringar innebär att inga ytterligare åtgärder föreskrivs i direktivet om minskade kostnader för bredband utöver de som redan finns. Det nuvarande direktivet om

²³ *Study in support for the evaluation of current measures at European and national level to reduce the cost of deployment of electronic communications networks and for the preparation of an impact assessment to accompany an EU initiative to review Directive 2014/61/EU.*

²⁴ [Unionens gemensamma verktygslåda för konnektivitet.](#)

²⁵ Till exempel [Study on implementation and monitoring of measures under the BCRD \(SMART 2015/0066\)](#), [White paper on EU broadband Plan challenges and opportunities, Analysis Mason 2019.](#)

²⁶ Till exempel [2020 Summary Report of Best Practices - Outcome of phase 1 of the work of the Special Group for developing a common Union Toolbox for connectivity](#), [Kommissionens rapport om genomförandet av direktivet om minskade kostnader för bredband från 2018](#), [BEREC report on the Implementation of the Broadband Cost Reduction Directive](#), [BEREC report on pricing for access to infrastructure and civil works according to the BCRD.](#)

²⁷ Konsekvensbedömningen och yttrandet från nämnden för lagstiftningskontroll offentliggörs på [EUR-Lex-webbplatsen](#).

minskade kostnader för bredband och därmed förknippade rättsliga och icke-rättsliga instrument fortsätter att genomföras på samma sätt som nu. Detta tillvägagångssätt skulle kunna kompletteras genom utbyte av god praxis, som stimuleras av initiativ för utbyte (t.ex. verktygslådan för konnektivitet). Det förutsätts att alternativet utan förändringar skulle innebära att nätutbyggnaden fortsätter, medan den observerade fragmenteringen kvarstår. Nätutbyggnaden skulle inte vara så ändamålsenlig och effektiv som den skulle ha kunnat vara och konnektivitetens målen för 2030 skulle kanske inte uppnås.

Alternativ 1: Uppdatera, klargöra och anpassa (minimala åtgärder)

Enligt detta alternativ skulle direktivet om minskade kostnader för bredband anpassas till kodexen (inriktning på nät med mycket hög kapacitet i stället för höghastighetsbredband). Vissa åtgärder som för närvarande är frivilliga skulle bli obligatoriska (öppenhet, beviljande av tillstånd) och vissa bestämmelser skulle klargöras för att anpassa medlemsstaternas olika tolkningar (t.ex. tillstånd, offentligt finansierade projekt som omfattas av samordning av bygg- och anläggningsprojekt och att tillgångar som omfattas av inremarknadsprogrammet eller skyldigheter beträffande statligt stöd undantas från parallella tillträdeskrav i direktivet). Detta alternativ baseras på antagandet att ett något reviderat direktiv, i kombination med genomförandet av bästa praxis i verktygslådan för konnektivitet och de övriga delarna i regelverket för elektronisk kommunikation, skulle förbättra genomförandet av direktivet. Förbättringarna skulle i synnerhet uppnås genom att problemen med avsaknad av eller ofullständig information om befintlig fysisk infrastruktur samt förseningar av och höga kostnader för tillståndsförfaranden delvis löstes.

Andra åtgärder för att undanröja fler hinder, som leder till en snabbare och mer effektiv utbyggnad av elektroniska kommunikationsnät och som identifierades i utvärderingsrapporten samt i offentliga samråd, skulle inte genomföras.

Alternativ 2: Utvidga och förstärka åtgärderna jämfört med direktivet, undanta nät med mycket hög kapacitet från krav

Detta alternativ inbegriper förslagen i alternativ 1, men i form av en förordning. Dessutom utvidgas tillämpningsområdet för tillträdesskyldigheter till att omfatta offentligt kontrollerad/ägd fysisk infrastruktur (inte för nät) (utom om detta skulle vara oproportionellt) och kraven för beviljande av tillstånd stärks (t.ex. tillfälliga tidsfrister, nationella undantag för beviljande av tillstånd och parallell handläggning av tillstånd och ledningsrättigheter). Till skillnad från alternativen 3 och 4 undantas nät med mycket hög kapacitet från tillträde och samordning av bygg- och anläggningsprojekt i syfte att lösa problem med incitament till investeringar (t.ex. ogenomförbar reproducering av nät).

Alternativ 3 (det bästa alternativet) Utvidga och stärka åtgärderna jämfört med direktivet med delvis harmonisering

I alternativ 3 skulle åtgärderna i alternativ 2 i stort sett behållas och alternativet skulle också ha formen av en förordning (inklusive utvidgande av tillämpningsområdet för skyldigheten att bevilja tillträde till offentligt ägda tillgångar som inte tillhör nätet samt tillståndsåtgärder). I stället för att föreskriva ett undantag för infrastruktur för nät med mycket hög kapacitet, skulle reglerna förtydligas när det gäller centrala aspekter av tillträde till fysisk infrastruktur och samordning av bygg- och anläggningsprojekt (t.ex. "rättvisa och rimliga villkor" för tillträde, alternativt tillträde och fördelning av kostnader i samband med samordning av bygg- och anläggningsprojekt). Detta skulle bidra till att lösa problemet med ogenomförbar

reproducering av nät genom tydligare grunder för vägran att bevilja tillträde till fysisk infrastruktur eller, när begäranden om tillträde till samordning av bygg- och anläggningsprojekt kan anses vara orimliga, genom att grunderna begränsas till mer specifika omständigheter genomfört med alternativ 2. Dessa regler skulle åtföljas av vägledning på EU-nivå för att säkerställa enhetlig tillämpning och ett harmoniserat tillvägagångssätt för liknande problem. I detta alternativ skulle det även anges att regler och förfaranden för beviljande av tillstånd bör vara enhetliga på nationell nivå och stödjas av en enda kontaktpunkt via en enda nationell digital ingångspunkt. Det skulle fastställas att tillstånd ska beviljas automatiskt när så är möjligt och att tillståndsavgifterna begränsas till administrativa kostnader. Utbyggnadsprojekt som omfattas av undantag från tillstånd skulle anges på EU-nivå och enhetliga tillståndsförfaranden skulle säkerställas på nationell nivå. Detta mer harmoniserade tillvägagångssätt skulle bidra till att lösa problemen med stor komplexitet, tidsramar och kostnader för att erhålla tillstånd.

För att öka öppenheten och förbättra tillgången till information skulle enligt alternativ 3 informationskraven utökas om befintlig fysisk infrastruktur, såvida detta inte skulle vara oproportionellt, och om planerade bygg- och anläggningsprojekt (proaktiva meddelanden om alla planerade bygg- och anläggningsprojekt). Båda informationsuppsättningarna skulle behöva vara tillgängliga i digitalt format på plattformar och om möjligt vara sammanlänkade. För att åtgärda problemet med bristen på och tillträdet till lämplig infrastruktur i byggnader skulle detta alternativ innehålla krav på fiberfärdig infrastruktur i byggnader och fiber i byggnaden i alla nya (eller nyrenoverade) bostadshus. Enligt detta alternativ skulle fysisk infrastruktur i byggnader även standardiseras på nationell nivå och vägledning om tillträde till infrastruktur i byggnader skulle tas fram på EU-nivå.

Alternativ 4: Utvidga och stärka, privata tillgångar skulle omfattas fullständigt samt fullständig harmonisering

Enligt alternativ 4 skulle maximal harmonisering införas på EU-nivå. Förordningen skulle innehålla alla åtgärder i alternativ 3. Det skulle dessutom leda till att tillträdes- och öppenhetskraven utvidgas till att omfatta tillgångar som ägs av privata operatörer som inte tillhör nätet (t.ex. kommersiella byggnader) och skyldigheter vad gäller samordning av bygg- och anläggningsprojekt som inte finansieras med offentliga medel. Enligt detta alternativ skulle en enda digital plattform inrättas för befintlig fysisk infrastruktur, planerade bygg- och anläggningsprojekt och, valfritt, tillståndsförfaranden. Enligt alternativet skulle standardisering av fysisk infrastruktur i byggnader införas på EU-nivå (jämfört med standardisering på nationell nivå i alternativ 3).

Med beaktande av alla bedömningskriterier skulle alternativ 3 sannolikt bättre uppfylla de politiska målen. Det ger också det största europeiska mervärdet, samtidigt som det säkerställs att medlemsstaterna är delaktiga genom att de identifierar de särskilda fall där kraven kanske inte är gällande för dem (t.ex. för att de skulle omfattas av kategorier i förordningen där kraven kanske inte gäller dem av olika skäl eller för att kraven skulle bli oproportionella). Alternativ 3 förefaller därför ha den bästa balansen mellan kortsiktiga genomförandekostnader och fördelar på medellång sikt och skulle begränsa onödiga regelbördor.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

De föreslagna åtgärderna stöder Refit och uppfyller målen om förenkling och minskning av den administrativa bördan. Flera av de föreslagna ändringarna syftar till att förtydliga regler och förfaranden, göra dem smidigare och enklare, hjälpa parterna att enkelt förstå sina rättigheter och skyldigheter och främja synergier (t.ex. den föreslagna samordningen av

renovering av byggnader för att förbättra deras energiprestanda). Förslaget innehåller även bestämmelser om vägledning på EU-nivå (tillträde till fysisk infrastruktur, inklusive fysisk infrastruktur i byggnader, och vissa kriterier angående regler för tillträde och samordning av bygg- och anläggningsprojekt). Vägledningen bör bidra till att underlätta ett enhetligt genomförande av reglerna och lösning av eventuella tvister.

Förslaget medför vissa kortsiktiga totala kostnader, främst för administration. Kostnaderna är kopplade till införandet av enhetliga tillståndsförfaranden och digitala ingångspunkter/plattformar för handläggning av tillstånd samt tillhandahållande av och beviljande av tillgång till information. När ingångspunkterna/plattformarna väl har inrättats förväntas förordningen dock leda till årliga administrativa kostnadsbesparingar för operatörer av elektroniska kommunikationsnät (besparingarna beräknas uppgå till omkring 40 miljoner euro per år). Dessa besparingar kommer från bättre tillträde till nät och offentlig fysisk infrastruktur som inte tillhör nätet (omkring 24 miljoner euro per år) och handläggning av ansökningar om tillstånd (omkring 15 miljoner euro per år). Offentliga myndigheter, inklusive kommuner, kommer också att kunna göra besparingar (inga uppskattningar). Dessa fördelar kan eventuellt utvidgas till andra sektorer (förutom elektronisk kommunikation) om dessa sektorer genomför och använder tillståndsplattformarna, vilket redan är fallet i flera medlemsstater. Byggföretag skulle dra fördel av standarder för infrastruktur i byggnader och ledningar, vilket skulle garantera mer effektiv installation av ”fiber till hemmet” i nya bostadshus och bostadshus som genomgått omfattande renovering (ingen uppskattning)²⁸.

- **Grundläggande rättigheter**

De rättigheter och principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna beaktas till fullo i förslaget. De föreslagna åtgärderna är i synnerhet förenliga med artikel 16 (näringsfrihet), artikel 17 (rätt till egendom) och artikel 37 (miljöskydd).

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget till förordning påverkar inte unionens budget.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Övervakningen av genomförandet kommer att baseras på en rapport om genomförandet av förordningen som ska läggas fram för Europaparlamentet och rådet fem år efter dagen för ikraftträdande. Rapporten kommer att innehålla en sammanfattning av åtgärdernas effekt och en bedömning av framstegen för att uppnå förordningens mål, bland annat om och hur förordningen kan bidra ytterligare till att uppnå de konnektivitetsmål som ställts upp i policyprogrammet för det digitala decenniet 2030. I detta syfte kan kommissionen begära information från medlemsstaterna baserat på relevanta indikatorer och en mekanism för regelbunden insamling av uppgifter, som kommer att tas fram av den kommunikationskommitté som inrättats genom direktiv (EU) 2018/1972.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Artikel 1 – Innehåll och tillämpningsområde

²⁸ Bilaga 1 till den stödjande studie som utarbetats av ICF SA, Wavestone SA och CEPS med hjälp av WIK Consult GMBH och EcoAct (se fotnot 22), särskilt avsnitten 1.3, 2.3 och 4.3

I artikel 1 uppdateras tillämpningsområdet för 2014 års direktiv om utbyggnad av elektronisk kommunikation, dvs. från höghastighetsbroadband till nät med mycket hög kapacitet, i syfte att matcha den nya ambitionsnivån i kodexen och konnektivitetens målen i policyprogrammet för det digitala decenniet.

Artikel 2 – Definitioner

Denna artikel innehåller definitioner utöver de definitioner som anges i kodexen, inbegripet nät med mycket hög kapacitet. Begreppet ”fysisk infrastruktur” utvidgas till att omfatta offentliga tillgångar som inte tillhör nätet och en ny definition införs av ”fiberledningar i byggnader”, tillsammans med en ändring från ”höghastighetsfärdig” till ”fiberfärdig” fysisk infrastruktur i byggnader. Mot bakgrund av den snabba utvecklingen när det gäller leverantörer av trådlös fysisk infrastruktur såsom mastföretag (*tower companies*), som spelar en allt viktigare roll som leverantörer av tillträde till fysisk infrastruktur som är lämplig för att installera element av trådlösa elektroniska kommunikationsnät, t.ex. 5G, utvidgas definitionen av ”nätoperator” från att omfatta företag som tillhandahåller eller som godkänts för att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och operatörer av andra typer av nät, såsom transport, gas och elektricitet, till att även omfatta företag som tillhandahåller tillhörande faciliteter, vilka således kommer att omfattas av alla skyldigheter och fördelar i förordningen, förutom bestämmelserna om fysisk infrastruktur i byggnader och tillträde. Dessutom ändras definitionen av ”tillstånd” för att avspegla de många beslutsinstanser som ibland finns för beviljande av tillstånd. Definitionen klargör att bygg- och anläggningsprojekt avser ”utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet”, för att förenkla hänvisningarna i texten.

Artikel 3 – Tillträde till befintlig fysisk infrastruktur

I artikel 3 utvidgas skyldigheten att ge tillträde till att omfatta infrastruktur som inte ingår i ett nät men som ägs eller kontrolleras av offentliga organ. Artikel 3 föreskriver även undantag för vissa kategorier av byggnader (t.ex. av skäl som rör allmän ordning, säkerhet eller hälsa). Dessutom införs en möjlighet för medlemsstaterna att inrätta ett organ för samordning av tillträde rörande offentliga tillgångar.

I artikeln klargörs skälen för att vägra tillträde och den innehåller även bestämmelser för att undvika överlappning av tillträdesskyldigheter när de redan tillämpas enligt kodexen eller reglerna om statligt stöd på samma tillgångar.

Kommissionen ges möjlighet att utfärda vägledning om tillämpningen av bestämmelserna om tillträde.

Denna artikel bygger även på det prejudikat som anges i artikel 57 i kodexen för trådlösa accesspunkter med kort räckvidd.

Artikel 4 – Öppenhet avseende fysisk infrastruktur

Artikel 4 föreskriver att nätoperatörer samt offentliga organ som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur ska tillhandahålla minimiinformation om befintlig fysisk infrastruktur, inklusive georeferering via SIP i elektroniskt format.

Tillgången till denna minimiinformation kan begränsas, t.ex. av säkerhetsskäl eller för vissa kategorier av byggnader. Skyldigheten att tillhandahålla minimiinformation kommer inte heller att gälla om skyldigheten blir oproportionell baserat på en kostnads-nyttoanalys.

Artikel 5 – Samordning av bygg- och anläggningsprojekt

I artikel 5 klargörs att skyldigheten att samordna bygg- och anläggningsprojekt avser bygg- och anläggningsprojekt som ”helt eller delvis finansieras med offentliga medel”.

I artikeln anges att begäran om samordning av bygg- och anläggningsprojekt ska inges minst två månader före inlämningen av det slutliga projektet och förtydligas när en begäran om samordning av bygg- och anläggningsprojekt kan anses vara orimlig.

Kommissionen ges möjlighet att utfärda vägledning om tillämpningen av bestämmelserna om samordning av bygg- och anläggningsprojekt.

Artikel 6 – Öppenhet om planerade bygg- och anläggningsprojekt

I artikel 6 föreskrivs rätten till tillgång till minimiinformation för alla (offentliga och privata) planerade bygg- och anläggningsprojekt som genomförs av nätoperatörer via SIP i elektroniskt format, inklusive georeferering.

Tillträdet kan begränsas av skäl som t.ex. rör nätsäkerhet, nationell säkerhet eller affärshemligheter. Öppenhetskravet gäller inte under vissa omständigheter, t.ex. vid en nödsituation eller på grund av skäl som rör nationell säkerhet.

Artikeln föreskriver att alla nätoperatörer tidigare och på ett proaktivt sätt ska tillhandahålla minimiinformation om planerade bygg- och anläggningsprojekt via SIP för att underlätta eventuell samordning av sådana bygg- och anläggningsprojekt.

Artikel 7 – Tillståndsförfaranden, inklusive ledningsrättigheter

Genom artikel 7 införs en ny princip om nationellt enhetliga regler för de villkor och förfaranden som gäller för beviljande av tillstånd, inklusive ledningsrättigheter. Inlämning av ansökningar i elektroniskt format via SIP blir obligatoriskt.

Kommissionen ska genom en genomförandeakt ange de utbyggnadskategorier som ska undantas från tillståndskravet.

Artikeln bidrar till att stärka öppenheten genom att föreskriva att ansökningar om tillstånd för bygg- och anläggningsprojekt inte ska godkännas om den minimiinformation som anges i artikel 6 inte har tillhandahållits via en SIP.

Flera åtgärder införs i syfte att säkerställa att ansökningar om tillstånd, inklusive ledningsrättigheter, handläggs inom den föreskrivna tidsfristen, t.ex. en kortare period för bedömning av om ansökan är fullständig, tyst godkännande eller ersättning för skador som uppstått på grund av att tidsfristerna inte har följts.

I artikeln fastställs även att avgifter för tillstånd, inklusive ledningsrättigheter, inte får vara högre än de administrativa avgifterna.

Artikel 8 – Fysisk infrastruktur i byggnader och fiberledningar

Artikel 8 föreskriver att det ska finnas fysisk infrastruktur, accesspunkter och fiberledningar i byggnader för nya bostadshus och bostadshus som genomgått omfattande renovering. Detta innefattar byggnader där slutanvändaren har sina lokaler när de renoveras för att förbättra energieffektiviteten. Undantagen utvidgas för att hantera eventuell avsaknad av proportionalitet för särskilda lokaler baserat på en kostnads-nyttoanalys.

Genom artikeln införs en skyldighet för medlemsstaterna att anta relevanta nationella standarder/tekniska specifikationer samt certifieringsmekanismer. Med dessa certifieringsmekanismer kan företagen påvisa efterlevnad av dessa standarder/tekniska specifikationer och därmed uppfylla kraven för den nu obligatoriska ”fiberfärdigmärkningen”, som är ett villkor för utfärdande av bygglov.

Artikel 9 – Tillträde till fysisk infrastruktur i byggnader

I artikel 9 fastställs rätten för leverantörer av allmänna elektroniska kommunikationsnät att terminera sina nät fram till accesspunkten och få tillträde till befintlig fysisk infrastruktur i byggnader. Det föreskrivs också att tillträde till fysisk infrastruktur i byggnader ska vägras om tillträde till fiberledningar i byggnader tillhandahålls i enlighet med skyldigheter enligt kodexen eller görs tillgängligt på rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande villkor, inklusive pris.

Kommissionen ges möjlighet att utfärda vägledning om tillämpningen av bestämmelserna om tillträde till infrastruktur i byggnader.

Artikel 10 – Digitalisering

I artikel 10 föreskrivs en enda nationell digital ingångspunkt och tillgång till digitala verktyg, särskilt när det finns mer än ett SIP eller när information finns någon annanstans, vilket gör det möjligt att utöva rättigheter och uppfylla de skyldigheter som fastställs i denna förordning.

Artikel 11 – Tvistlösning

Denna bestämmelse säkerställer att varje part har rätt att hänskjuta en tvist till ett behörigt nationellt tvistlösningsorgan, som måste lösa tvisten inom kortare tidsfrister (jämfört med de nuvarande bestämmelserna i direktivet om minskade kostnader för bredband) och utfärda ett bindande beslut.

Artikel 12 – Behöriga organ

Genom artikel 12 införs ytterligare krav som inspirerats av kodexens institutionella bestämmelser, t.ex. i) opartiskhet och oberoende för offentliga myndigheter som äger/kontrollerar fysisk infrastruktur, ii) strukturell åtskillnad mellan tvistlösningsorgan och SIP, iii) behöriga myndigheters utövande av befogenheter och resurser, och iv) förbättrad öppenhet för de behöriga organens uppgifter.

Artikeln innehåller också mer detaljerade krav på rätten att överklaga, på grundval av liknande bestämmelser i kodexen.

Artikel 13 – Kommittéförfarande

I artikel 13 fastställs kommittéförfarandet med den kommunikationskommitté som inrättats genom artikel 118.1 i direktiv (EU) 2018/1972.

Artiklarna 14–18 – Slutbestämmelser

Artiklarna 14 och 15 innehåller slutbestämmelser, bland annat om sanktioner och övervaknings- och rapporteringsskyldigheter. Kommunikationskommittén kommer att utarbeta relevanta indikatorer och ta fram en mekanism för insamling av uppgifter.

Artikel 16 innehåller övergångsåtgärder vid behov (fortsatt tillämpning av vissa nuvarande bestämmelser i direktivet om minskade kostnader för bredband) mot bakgrund av utvidgningen av tillämpningsområdet till att omfatta nät med mycket hög kapacitet och den försenade tillämpningen av vissa bestämmelser i denna förordning. Artiklarna 17 och 18 innehåller bestämmelser om upphävande av direktiv 2014/61/EU och förordningens ikraftträdande och tillämpning.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av gigabitnät för elektronisk kommunikation och om upphävande av direktiv 2014/61/EU (Gigabitinfrastrukturakten)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114, med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten, med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²⁹, med beaktande av Regionkommitténs yttrande³⁰, i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och av följande skäl:

- (1) Den digitala ekonomin har förändrat den inre marknaden i grunden under det senaste årtiondet. Unionens vision är en digital ekonomi som skapar hållbara ekonomiska och sociala fördelar, baserat på högklassig och säker konnektivitet för alla i EU. En digital infrastruktur av hög kvalitet som baseras på nät med mycket hög kapacitet ligger till grund för nästan alla sektorer i en modern och innovativ ekonomi. Detta är av strategisk betydelse för den sociala och territoriella sammanhållningen och mer allmänt för unionens konkurrenskraft och digitala ledarskap. Därför måste alla människor såväl som den privata och offentliga sektorn ha möjlighet att delta i den digitala ekonomin.
- (2) Den snabba tekniska utvecklingen, den exponentiella ökningen av bredbandstrafiken och den ökande efterfrågan på avancerad konnektivitet med mycket hög kapacitet har ökat ytterligare under covid-19-pandemin. Till följd av detta har de mål som fastställdes i den digitala agendan för 2010³¹ till största delen uppnåtts, men de har också blivit föråldrade. Andelen hushåll som har tillgång till en internethastighet på 30 Mbit/s har ökat från 58,1 % 2013 till 90 % år 2022. En tillgång på endast 30 Mbit/s är inte längre framtidssäkrad och inte anpassad till de nya mål som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972³² för att säkerställa konnektivitet och utbredd tillgång till nät med mycket hög kapacitet. I

²⁹ EUT C., s.

³⁰ EUT C., s.

³¹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén, 19.5.2010, (COM(2010) 2010/245).

³² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 av den 11 december 2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation (EUT L 321, 17.12.2018, s. 36).

Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2022/2481³³ fastställde EU därför uppdaterade mål för 2030 som bättre motsvarar de förväntade konnektivitetsbehoven i framtiden, där alla europeiska hushåll bör täckas av ett gigabitnät och alla befolkade områden har 5G-täckning.

- (3) För att uppnå dessa mål finns det ett behov av strategier för att påskynda och sänka kostnaderna för utbyggnaden av fasta och trådlösa nät med mycket hög kapacitet i hela unionen, inbegripet lämplig planering, samordning och minskning av de administrativa bördorna.
- (4) Direktiv 2014/61/EU, som antogs eftersom det behövdes strategier för att sänka kostnaderna för bredbandsutbyggnad, omfattade åtgärder för gemensamt utnyttjande av infrastruktur, samordning av bygg- och anläggningsprojekt och minskning av administrativa bördor. För att ytterligare underlätta utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet, inbegripet fiber och 5G, efterlyste Europeiska rådet i sina slutsatser av den 9 juni 2020 om att forma Europas digitala framtid ett paket med ytterligare åtgärder för att stödja nuvarande och kommande behov av nätutbyggnad, bland annat genom en översyn av direktiv 2014/61/EU.
- (5) Utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet (enligt definitionen i direktiv (EU) 2018/1972) i hela unionen kräver betydande investeringar, varav en betydande del utgörs av kostnader för bygg- och anläggningsarbeten. Gemensamt utnyttjande av fysisk infrastruktur skulle begränsa behovet av kostsamma bygg- och anläggningsarbeten och effektivisera utbyggnaden av avancerad bredbandsteknik.
- (6) En stor del av kostnaderna för utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet kan hänföras till ineffektiv användning av i) befintlig passiv infrastruktur (som ledningar, rör, manhål, kopplingskåp, stolpar, master, antenninstallationer, torn och andra stödkonstruktioner), ii) svårigheter i samband med samordningen av bygg- och anläggningsprojekt, iii) betungande tillståndsförfaranden, och iv) flaskhalsar i samband med utbyggnaden av nät i byggnader, som orsakar stora finansiella hinder, särskilt i landsbygdsområden.
- (7) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/61/EU³⁴, som antogs som en följd av behovet av att sänka kostnaderna för bredbandsutbyggnad, omfattade åtgärder för gemensamt utnyttjande av infrastruktur, samordning av bygg- och anläggningsprojekt och minskning av administrativa bördor. För att ytterligare underlätta utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet, inbegripet fiber och 5G, efterlyste Europeiska rådet i sina slutsatser av den 9 juni 2020 om att forma Europas digitala framtid ett paket med ytterligare åtgärder för att stödja nuvarande och kommande behov av nätutbyggnad, bland annat genom en översyn av direktiv 2014/61/EU.
- (8) De åtgärder som fastställs i direktiv 2014/61/EU bidrog till en mindre kostsam utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation. Dessa åtgärder bör dock stärkas för att ytterligare minska kostnaderna och påskynda nätutbyggnaden.
- (9) Åtgärder som syftar till att effektivisera användningen av offentlig och privat befintlig infrastruktur och minska kostnaderna och hindren för att utföra nya bygg- och anläggningsarbeten bör bidra betydligt till att säkerställa en snabb och omfattande

³³ Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2022/2481 om inrättande av policyprogrammet för det digitala decenniet 2030 av den 14 december 2022 (EUT L 323, 19.12.2022, s. 4).

³⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/61/EU av den 15 maj 2014 om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation (EUT L 155, 23.5.2014, s. 1).

utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet. Dessa åtgärder bör upprätthålla en effektiv konkurrens utan att skada den befintliga infrastrukturens säkerhet och smidiga drift.

- (10) Vissa medlemsstater har vidtagit åtgärder för att minska kostnaderna för bredbandsutbyggnad, bland annat genom att gå längre än bestämmelserna i direktiv 2014/61/EU. Dessa åtgärder skiljer sig dock fortfarande mycket åt mellan medlemsstaterna och har lett till olika resultat i unionen. Att utvidga vissa av dessa åtgärder i hela unionen och vidta nya förstärkta åtgärder skulle kunna bidra avsevärt till en bättre fungerande digital inre marknad. Skillnader i lagstadgade krav och inkonsekvent tillämpning av unionens regler hindrar ibland samarbetet mellan allmännyttiga företag. Skillnaderna kan också skapa inträdeshinder för nya företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät eller tillhörande faciliteter, enligt definitionen i direktiv (EU) 2018/1972 (*operatörer*). Dessa skillnader kan också leda till att nya affärsmöjligheter går förlorade, vilket i sin tur hindrar utvecklingen av en inre marknad för användning och utbyggnad av fysisk infrastruktur för nät med mycket hög kapacitet. De åtgärder som anmälts i de nationella färdplaner och genomföranderapporter som antagits av medlemsstaterna enligt kommissionens rekommendation (EU) 2020/1307³⁵ omfattar dessutom varken alla områden i direktiv 2014/61/EU eller alla frågor på ett konsekvent och fullständigt sätt. Detta trots att det är av yttersta vikt att vidta åtgärder under hela utbyggnadsprocessen och inom alla sektorer för att uppnå en enhetlig och betydande effekt.
- (11) Denna förordning syftar till att stärka och harmonisera rättigheter och skyldigheter som gäller i hela unionen för att påskynda utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet och den sektorsövergripande samordningen. På grund av den ihållande fragmenteringen av marknaderna för elektronisk kommunikation på enskilda nationella marknader kan företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät inte uppnå stordriftsfördelar. Detta kan ha en stark effekt i senare led på gränsöverskridande handel och tillhandahållande av tjänster, eftersom många tjänster endast kan tillhandahållas om det finns ett nät med tillfredsställande prestanda i hela unionen. Samtidigt som denna förordning säkerställer lika villkor hindrar den inte nationella åtgärder i överensstämmelse med unionsrätten som syftar till att främja gemensam användning av befintlig fysisk infrastruktur eller möjliggöra en effektivare utbyggnad av ny fysisk infrastruktur genom att komplettera de rättigheter och skyldigheter som fastställs i denna förordning. Medlemsstaterna skulle till exempel kunna utvidga bestämmelserna om samordning av bygg- och anläggningsprojekt till att även omfatta privatfinansierade projekt eller kräva att mer information om fysisk infrastruktur eller planerade bygg- och anläggningsprojekt lämnas till en central informationspunkt i elektroniskt format, förutsatt att de inte strider mot unionsrätten, inbegripet bestämmelserna i denna förordning.
- (12) För att säkerställa rättssäkerhet, bland annat när det gäller särskilda regleringsåtgärder som införts enligt direktiv (EU) 2018/1972 avdelning II kapitlet II–IV och direktiv

³⁵ Kommissionens rekommendation (EU) 2020/1307 av den 18 september 2020 om en gemensam verktygslåda för unionen för att minska kostnaderna för utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet och säkerställa snabb och investeringsvänlig tillgång till 5G-radiospektrum, för att främja konnektivitet till stöd för den ekonomiska återhämtningen från covid-19-krisen i unionen (EUT L 305, 21.9.2020, s. 33).

2002/77/EG³⁶, bör bestämmelserna i dessa direktiv ha företräde framför denna förordning.

- (13) Det kan vara betydligt effektivare för operatörer, särskilt nya aktörer, att återanvända befintlig fysisk infrastruktur, inbegripet annan allmännyttig infrastruktur, för att bygga ut nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter. Detta gäller särskilt i områden där det inte finns något lämpligt elektroniskt kommunikationsnät eller där det kanske inte är ekonomiskt genomförbart att bygga ny fysisk infrastruktur. Dessutom kan synergier mellan sektorer avsevärt minska behovet av bygg- och anläggningsprojekt i samband med utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet. Denna återanvändning kan också minska de sociala och miljömässiga kostnaderna i samband med dessa arbeten, såsom föroreningar, buller och trafikstockningar. Därför bör denna förordning inte bara tillämpas på operatörer utan även på ägare eller innehavare av nyttjanderätter till stor, samhällsomfattande fysisk infrastruktur som lämpar sig för element av elektroniska kommunikationsnät, t.ex. nät för el, gas, vatten och avlopp samt dräneringssystem, uppvärmning och transporter. När det gäller rättighetsinnehavare ändrar detta inte tredje parts äganderätt.
- (14) För att förbättra utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet på den inre marknaden bör det i denna förordning fastställas rättigheter för företag som tillhandahåller allmänna elektroniska kommunikationsnät eller tillhörande faciliteter (inbegripet företag av offentlig karaktär) att få tillträde till fysisk infrastruktur, oavsett var den är belägen, på rättvisa och rimliga villkor som är förenliga med det normala utövandet av äganderätten. Skyldigheten att bevilja tillträde till fysisk infrastruktur bör inte påverka rättigheterna för ägaren till den mark eller byggnad där infrastrukturen finns.
- (15) Mot bakgrund av den snabba utvecklingen när det gäller leverantörer av trådlös fysisk infrastruktur såsom mastföretag (*tower companies*), som spelar en allt viktigare roll som leverantörer av tillträde till fysisk infrastruktur som är lämplig för att installera element av trådlösa elektroniska kommunikationsnät, t.ex. 5G, utvidgas definitionen av ”nätoperatör” från att omfatta företag som tillhandahåller eller som godkänts för att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och operatörer av andra typer av nät, såsom transport, gas och elektricitet, till att även omfatta företag som tillhandahåller tillhörande faciliteter, vilka således kommer att omfattas av alla skyldigheter och fördelar enligt förordningen, förutom bestämmelserna om fysisk infrastruktur i byggnader och tillträde.
- (16) Mot bakgrund av den låga differentieringsgraden kan den fysiska infrastrukturen i ett nät ofta samtidigt rymma en stor mängd element av elektroniska kommunikationsnät samtidigt, utan att det påverkar förmedlingen av den huvudsakliga tjänsten och med ett minimum av anpassningskostnader. Dessa element omfattar även sådana som kan leverera bredbandstjänster i hastigheter på minst 100 Mbit/s i enlighet med principen om teknikneutralitet. Därför kan fysisk infrastruktur som är avsedd att endast fungera som bärande infrastruktur för andra nätelement, utan att bli ett aktivt nätelement, såsom svartfiber, i princip användas för kablar, utrustning eller andra element av elektroniska kommunikationsnät, oavsett den fysiska infrastrukturens faktiska användning eller vem som äger den, säkerhetsrisker eller framtida affärsintressen för infrastrukturens ägare. Den fysiska infrastrukturen för allmänna kommunikationsnät kan i princip också användas för att rymma andra nätelement. Således kan operatörer av elektroniska kommunikationsnät i tillämpliga fall ge tillträde till sina nät så att

³⁶ Kommissionens direktiv 2002/77/EG av den 16 september 2002 om konkurrens på marknaderna för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster ([EGT L 249, 17.9.2002, s. 21](#)).

andra nät kan byggas ut. Utan att det påverkar det mål av allmänintresse som eftersträvas med tillhandahållandet av huvudtjänsten bör synergieffekter mellan nätoperatörer samtidigt uppmuntras för att bidra till uppnåendet av de digitala mål som anges i beslut (EU) 2022/2481.

- (17) Om det inte finns något motiverat undantag kan fysiska infrastrukturelement som ägs eller kontrolleras av offentliga myndigheter, även om de inte ingår i ett nät, också hysa delar av elektroniska kommunikationsnät och bör göras tillgängliga för att underlätta installation av nätelement för nät med mycket hög kapacitet, särskilt trådlösa nät. Exempel på fysiska infrastrukturelement är byggnader, ingångar till byggnader och andra tillgångar, bland annat väg- och gatuutrustning såsom lyktstolpar, trafikmärken, trafikljus, annonsplaceringar, buss- och spårvagnshållplatser och tunnelbanestationer. Det är medlemsstaternas sak att identifiera de specifika byggnader som ägs eller kontrolleras av offentliga myndigheter på deras territorier där tillträdesskyldigheter inte kan tillämpas, till exempel på grund av arkitektoniskt, historiskt eller religiöst värde eller naturvärde.
- (18) Denna förordning bör inte påverka eventuella särskilda skyddsåtgärder som behövs för att säkerställa säkerhet och folkhälsa, nätens säkerhet och integritet, särskilt kritisk infrastruktur, enligt definitionen i nationell lagstiftning, och för att säkerställa att den huvudsakliga tjänst som tillhandahålls av nätoperatören inte påverkas, särskilt i nät som används för tillhandahållande av dricksvatten. Allmänna bestämmelser i nationell lagstiftning som förbjuder nätoperatörer att förhandla om tillträde till fysisk infrastruktur för företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät eller tillhörande faciliteter skulle dock kunna förhindra att det skapas en marknad för tillträde till fysisk infrastruktur. Sådana allmänna bestämmelser bör därför avskaffas. Samtidigt bör de åtgärder som fastställs i denna förordning inte hindra medlemsstaterna från att uppmuntra allmännyttiga operatörer att ge tillträde till infrastruktur genom att undanta intäkterna från tillträdet till deras fysiska infrastruktur vid beräkningen av slutanvändaravgifter för deras huvudsakliga verksamhet eller verksamheter, i enlighet med tillämplig unionsrätt.
- (19) För att säkerställa rättssäkerhet och undvika oproportionella bördor för nätoperatörer till följd av samtidig tillämpning av två olika system för tillträde till samma fysiska infrastruktur, bör fysisk infrastruktur som omfattas av tillträdesskyldigheter som införts av nationella regleringsmyndigheter i enlighet med direktiv (EU) 2018/1972 eller tillträdesskyldigheter som följer av tillämpningen av unionens regler om statligt stöd inte omfattas av de tillträdesskyldigheter som fastställs i denna förordning, så länge som sådana tillträdesskyldigheter kvarstår. Denna förordning bör dock vara tillämplig när en nationell regleringsmyndighet har infört en tillträdesskyldighet enligt direktiv (EU) 2018/1972 som begränsar användningen av den berörda fysiska infrastrukturen. Detta kan till exempel inträffa när en operatör som planerar att ansluta basstationer begär tillträde till befintlig fysisk infrastruktur som omfattas av tillträdesskyldigheter på marknaden för tillträde till särskild kapacitet i grossistledet³⁷.
- (20) För att säkerställa proportionalitet och bevara investeringsincitamenten bör en nätoperatör eller ett offentligt organ ha rätt att vägra tillträde till specifik fysisk infrastruktur av objektiva och motiverade skäl. I synnerhet kan en fysisk infrastruktur

³⁷ Kommissionens rekommendation (EU) 2020/2245 av den 18 december 2020 om relevanta produkt- och tjänstemarknader inom området elektronisk kommunikation vilka kan komma i fråga för förhandsreglering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation, 18.12.2020, C(2020) 8750 (EUT L 439, 29.12.2020, s. 23).

för vilken tillträde har begärts vara tekniskt olämplig på grund av särskilda omständigheter, eller på grund av brist på tillgängligt utrymme eller framtida behov av utrymme som är tillräckligt påvisbara, till exempel i allmänt tillgängliga investeringsplaner. För att säkerställa proportionalitet och bevara investeringsincitamenten får en nätoperatör eller ett offentligt organ vägra tillträde till specifik fysisk infrastruktur. För att undvika eventuell snedvridning av konkurrensen eller eventuellt missbruk av villkoren för att vägra tillträde bör en sådan vägran vederbörligen motiveras och grundas på objektiva och detaljerade skäl. Sådana skäl skulle till exempel inte anses vara objektiva om ett företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät har byggt ut fysisk infrastruktur tack vare samordning av bygg- och anläggningsprojekt med en annan nätoperatör än en operatör av elektroniska kommunikationsnät och vägrar att bevilja tillträde på grund av en påstådd brist på utrymme för att hysa element av nät med mycket hög kapacitet till följd av beslut som fattats av det företag som står under dess kontroll. I ett sådant fall kan en snedvridning av konkurrensen uppstå om det inte finns några andra nät med mycket hög kapacitet i det område som berörs av begäran om tillträde. Under särskilda omständigheter kan gemensam användning av infrastruktur äventyra säkerheten eller folkhälsan, nätens integritet och nätsäkerheten, inbegripet kritisk infrastruktur, eller äventyra tillhandahållandet av de tjänster som främst tillhandahålls via samma infrastruktur. Om nätoperatören redan tillhandahåller ett lönsamt alternativt fysiskt tillträde i grossistledet till elektroniska kommunikationsnät som skulle tillgodose den sökandes behov, såsom tillträde till svartfiber eller fiber, kan tillträdet till den underliggande fysiska infrastrukturen ha negativ ekonomisk inverkan på nätoperatörens affärsmodell och investeringsincitament. Det kan också innebära en risk för ineffektiv dubblering av nätelement. Vid bedömningen av huruvida villkoren för sådana alternativa metoder för fysiskt tillträde i grossistledet är rättvisa och rimliga bör hänsyn bland annat tas till den underliggande affärsmodellen för det företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät och som beviljar tillträde och till behovet av att undvika varje förstärkning av endera partens betydande inflytande på marknaden.

- (21) För att underlätta återanvändning av befintlig fysisk infrastruktur bör nätoperatörer och offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur, när operatörer begär tillträde inom ett angivet område, erbjuda gemensam användning av sina faciliteter på rättvisa och rimliga villkor, vilket även omfattar priset, om inte tillträde vägras av objektiva och motiverade skäl. Offentliga myndigheter bör också vara skyldiga att erbjuda tillträde på icke-diskriminerande villkor. Beroende på omständigheterna skulle flera aspekter kunna påverka villkoren för beviljandet av sådant tillträde, t.ex. i) merkostnader för underhåll och anpassning, ii) förebyggande skyddsåtgärder som införs för att begränsa den negativa inverkan på nätsäkerheten och nätens integritet, iii) särskilda bestämmelser om skadeståndsansvar i händelse av skador, iv) användning av offentligt stöd som beviljats för byggandet av infrastrukturen, inklusive särskilda villkor kopplade till stödet eller som föreskrivs i nationell lagstiftning i enlighet med unionsrätten, v) kapaciteten att tillhandahålla infrastrukturkapacitet som uppfyller kraven på allmännyttiga tjänster och vi) restriktioner till följd av nationella bestämmelser som syftar till att skydda miljö, folkhälsa eller allmän säkerhet eller för att uppnå samhällsplaneringsmål.
- (22) Investeringar i fysisk infrastruktur för allmänna elektroniska kommunikationsnät eller tillhörande faciliteter bör direkt bidra till de mål som fastställs i beslut (EU) 2022/2481 och ske utan opportunistiskt beteende. Därför bör alla skyldigheter avseende tillträde till befintlig fysisk infrastruktur eller samordning av bygg- och anläggningsprojekt

fullt ut beakta ett antal faktorer såsom i) investeringarnas ekonomiska bärkraft på grundval av deras riskprofil, ii) eventuella tidsplaner för avkastning på investeringar, iii) tillrådets påverkan på konkurrensen i senare led, och följaktligen på priser och avkastning på investeringar, iv) avskrivningen av nåttillgångarna vid tidpunkten för begäran om tillträde, v) nyttokalkyler som ligger till grund för investeringar, i synnerhet när det gäller de nybyggda fysiska infrastrukturerna som används för tillhandahållande av nät med mycket hög kapacitet och iv) möjligheter till gemensam utbyggnad som tidigare erbjudits den tillträdessökande.

- (23) Offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur kan sakna tillräckliga resurser, tillräcklig erfarenhet eller nödvändig teknisk kunskap för att inleda förhandlingar med operatörer om tillträde. För att underlätta tillgången till dessa offentliga myndigheters fysiska infrastruktur skulle ett organ kunna utses för att samordna begäranden om tillträde, tillhandahålla juridisk och teknisk rådgivning för förhandlingar om tillträdesvillkor och göra relevant information om sådan fysisk infrastruktur tillgänglig via en central informationspunkt. Samordningsorganet skulle också kunna stödja offentliga myndigheter i utarbetandet av standardavtal och övervaka resultatet av och tidsåtgången för förfarandet för begäran om tillgång. Organet skulle också kunna hjälpa till om det uppstår tvister om tillträde till fysisk infrastruktur som offentliga myndigheter äger eller kontrollerar.
- (24) För att säkerställa att medlemsstaternas strategier är konsekventa skulle kommissionen, i nära samarbete med Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (Berec), kunna ge vägledning om tillämpningen av bestämmelserna om tillträde till fysisk infrastruktur, inbegripet men inte begränsat till, tillämpningen av rättvisa och rimliga villkor. Synpunkter från berörda parter och nationella tvistlösningsorgan bör vederbörligen beaktas vid utarbetandet av vägledningen.
- (25) Operatörerna bör ha tillgång till minimiinformation om fysisk infrastruktur och planerade bygg- och anläggningsprojekt på det område som omfattas av utbyggnaden. Detta kommer att göra det möjligt för dem att effektivt planera utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet och säkerställa den effektivaste användningen av befintlig fysisk infrastruktur som lämpar sig för utbyggnad av sådana nät och planerade bygg- och anläggningsprojekt. Denna minimiinformation är en förutsättning för att bedöma möjligheterna för användning av befintlig infrastruktur eller samordna planerade bygg- och anläggningsprojekt i ett visst område, samt för att begränsa skadorna på befintlig fysisk infrastruktur. Med tanke på antalet berörda parter (som omfattar offentligt och privat finansierade bygg- och anläggningsprojekt samt befintlig eller planerad fysisk infrastruktur) och för att underlätta tillgången till denna information (över sektorer och gränser) bör nätoperatörer och offentliga myndigheter som omfattas av öppenhetskrav proaktivt (snarare än på begäran) tillhandahålla och upprätthålla sådan minimiinformation via en central informationspunkt. Detta kommer att förenkla hanteringen av begäranden om tillgång till sådan information och göra det möjligt för operatörerna att uttrycka sitt intresse av att få tillgång till fysisk infrastruktur eller samordna bygg- och anläggningsprojekt, för vilka tidsaspekten är avgörande. Miniminformationen om planerade bygg- och anläggningsprojekt bör tillhandahållas via en central informationspunkt så snart informationen är tillgänglig för den berörda nätoperatören och, under alla omständigheter och när tillstånd krävs, senast tre månader innan tillståndsansökan först lämnas in till de behöriga myndigheterna.
- (26) Miniminformationen bör utan dröjsmål göras tillgänglig via den centrala informationspunkten på proportionella, icke-diskriminerande och öppet redovisade

villkor så att operatörerna kan lämna in sin begäran om information. Den centrala informationspunkten bör bestå av ett arkiv med information i elektroniskt format, där information kan nås och begäranden göras online med hjälp av digitala verktyg, såsom webbsidor, digitala applikationer och digitala plattformar. Den information som görs tillgänglig får begränsas för att säkerställa nätens säkerhet och integritet, särskilt för kritisk infrastruktur och nationell säkerhet, eller för att skydda legitima drifts- och affärshemligheter. Den centrala informationspunkten behöver inte vara värd för informationen så länge den säkerställer att länkar finns tillgängliga till andra digitala verktyg, såsom webbportaler, digitala plattformar eller digitala applikationer, där informationen lagras. Den centrala informationspunkten kan tillhandahålla ytterligare funktioner, såsom tillgång till ytterligare information eller stöd vid behandlingen av ansökningar om tillträde till befintlig fysisk infrastruktur eller för samordning av bygg- och anläggningsprojekt.

- (27) Om begäran är rimlig, i synnerhet om så krävs för att dela befintlig fysisk infrastruktur eller samordna bygg- och anläggningsprojekt, bör operatörer ges möjlighet att genomföra undersökningar på plats och begära information om planerade bygg- och anläggningsprojekt på öppet redovisade, proportionella och icke-diskriminerande villkor och utan att det påverkar de skyddsåtgärder som antagits för att säkerställa nätens säkerhet och integritet, skydd av konfidentialitet samt drifts- och affärshemligheter.
- (28) Avancerad insyn i planerade bygg- och anläggningsprojekt via centrala informationspunkter bör uppmuntras. Detta kan göras genom att operatörerna enkelt omdirigeras till sådan information när den finns tillgänglig. Insynen bör också upprätthållas genom att tillståndsansökningar görs beroende av att information om planerade bygg- och anläggningsprojekt först offentliggörs via en central informationspunkt.
- (29) Medlemsstaternas utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller att fördela funktionerna för de centrala informationspunkterna till mer än ett behörigt organ bör inte påverka deras förmåga att effektivt fullgöra dessa uppgifter. Om mer än en central informationspunkt inrättas i en medlemsstat bör en enda nationell digital ingångspunkt som består av ett gemensamt användargränssnitt säkerställa smidig åtkomst till alla centrala informationspunkter på elektronisk väg. Den centrala informationspunkten bör vara helt digitaliserad och ge enkel tillgång till relevanta digitala verktyg. Detta kommer att göra det möjligt för nätoperatörer och offentliga myndigheter att utöva sina rättigheter och uppfylla de skyldigheter som fastställs i denna förordning. Detta innebär snabb tillgång till minimiinformation om befintlig fysisk infrastruktur och planerade bygg- och anläggningsprojekt, elektroniska administrativa förfaranden för beviljande av tillstånd och ledningsrätter samt tillämpliga villkor och förfaranden. Som en del av denna minimiinformation bör den centrala informationspunkten ge tillgång till georefererad information om lokaliseringen av befintlig fysisk infrastruktur och planerade bygg- och anläggningsprojekt. För att underlätta detta bör medlemsstaterna tillhandahålla automatiserade digitala verktyg för inlämning av georefererad information och konverteringsverktyg till de understödda dataformaten. Dessa skulle kunna göras tillgängliga för de nätoperatörer och offentliga myndigheter som ansvarar för att tillhandahålla denna information via den centrala informationspunkten. Om georefererade lokaliseringssuppgifter finns tillgängliga via andra digitala verktyg, såsom Inspire-geoportalen enligt Europaparlamentets och

rådets direktiv 2007/2/EG³⁸, skulle den centrala informationspunkten dessutom kunna ge användarvänlig tillgång till denna information.

- (30) För att säkerställa proportionalitet och säkerhet kan kravet att tillhandahålla information om befintlig fysisk infrastruktur via den centrala informationspunkten frångås av samma skäl som de som motiverar ett avslag på en begäran om åtkomst. Dessutom kan tillhandahållandet av information om befintlig fysisk infrastruktur via den centrala informationspunkten i mycket specifika fall vara betungande eller oproportionellt för nätoperatörer och offentliga myndigheter. Detta kan till exempel vara fallet när kartläggningen av relevanta tillgångar ännu inte är tillgänglig och det skulle vara mycket kostsamt att kartlägga eller där begäranden om tillträde förväntas vara mycket få i vissa områden i en medlemsstat eller med avseende på viss specifik fysisk infrastruktur. Om det på grundval av en detaljerad kostnads-nyttoanalys förefaller oproportionellt att tillhandahålla information bör nätoperatörer och offentliga myndigheter inte vara skyldiga att tillhandahålla sådan information. Medlemsstaterna bör genomföra en sådan detaljerad kostnads-nyttoanalys på grundval av ett samråd med berörda parter om efterfrågan på tillträde till befintlig fysisk infrastruktur, och analysen bör uppdateras regelbundet. Samrådsprocessen och dess resultat bör offentliggöras, och den specifika fysiska infrastruktur som ska undantas från denna skyldighet bör anmälas till kommissionen.
- (31) För att säkerställa konsekvens bör de behöriga organ som utför den centrala informationspunktens funktioner, de nationella regleringsmyndigheter som fullgör sina uppgifter enligt direktiv (EU) 2018/1972 eller andra behöriga myndigheter, såsom nationella, regionala eller lokala myndigheter med ansvar för fastighetsregister eller genomförandet av direktiv 2007/2/EG (Inspire), beroende på vad som är lämpligt, samråda och samarbeta med varandra. Syftet med ett sådant samarbete bör vara att minimera ansträngningarna för att uppfylla öppenhetskraven för nätoperatörer och offentliga myndigheter, inbegripet företag som anses ha betydande inflytande på marknaden (*SMP-operatörer*), för att göra information om deras fysiska infrastruktur tillgänglig. Om det behövs andra dataset avseende SMP-operatörens fysiska infrastruktur bör detta samarbete leda till att användbara sammanlänknings- och synergier upprättas mellan den SMP-relaterade databasen och den centrala informationspunkten och proportionell gemensam praxis för datainsamling och tillhandahållande av data för att leverera resultat som är lätta att jämföra. Samarbetet bör också syfta till att underlätta tillgången till information om fysisk infrastruktur, mot bakgrund av nationella förhållanden. Om lagstadgade skyldigheter ändras eller upphävs bör de berörda parterna kunna komma överens om de bästa lösningarna för att anpassa insamlingen och tillhandahållandet av data om fysisk infrastruktur till de nya lagstadgade krav som gäller.
- (32) Öppenhetskravet vid samordning av bygg- och anläggningsprojekt ska inte gälla för bygg- och anläggningsprojekt vid situationer som rör den nationella säkerheten eller i en nödsituation. Detta kan vara fallet för bygg- och anläggningsprojekt om det finns risk för fara för allmänheten vid anläggningsarbeten och tillhörande anläggningar, till följd av förstöringsprocesser som orsakas av destruktiva naturliga eller mänskliga faktorer, och om det behövs för att garantera deras säkerhet eller rivning. Av öppenhetsskäl bör medlemsstaterna anmäla de typer av bygg- och anläggningsprojekt som omfattas av dessa omständigheter till kommissionen och offentliggöra dem via en central informationspunkt.

³⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire) (EUT L 108, 25.4.2007, s. 1).

- (33) För att säkerställa betydande besparingar och minimera olägenheterna i det område som påverkas av utbyggnaden av nya elektroniska kommunikationsnät bör det vara förbjudet med regleringsbegränsningar vilka som en allmän regel förhindrar att nätoperatörer förhandlar om avtal om samordning av bygg- och anläggningsprojekt för utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet. Om bygg- och anläggningsprojekt inte finansieras med offentliga medel bör denna förordning inte påverka nätoperatörernas möjligheter att ingå överenskommelser om samordning av bygg- och anläggningsprojekt i enlighet med sina egna investeringsplaner och affärsplaner och vid den tidpunkt de väljer.
- (34) Medlemsstaterna bör maximera resultaten av bygg- och anläggningsprojekt som helt eller delvis finansieras med offentliga medel, genom att utnyttja de positiva externa effekterna av dessa arbeten inom olika sektorer och säkerställa lika möjligheter att dela tillgänglig och planerad fysisk infrastruktur för att bygga ut nät med mycket hög kapacitet. Huvudsyftet med bygg- och anläggningsprojekt som finansieras med offentliga medel bör inte påverkas negativt. Snabba och rimliga krav på samordning av utbyggnaden av element av nät med mycket hög kapacitet bör dock tillgodoses av den nätoperatör som utför de berörda bygg- och anläggningsprojekten direkt eller indirekt (till exempel genom en underleverantör) på proportionella, icke-diskriminerande och öppet redovisade villkor. Till exempel bör den begärande operatören täcka eventuella ytterligare kostnader, inbegripet sådana som orsakas av förseningar, och hålla ändringarna av de ursprungliga planerna på ett minimum. Sådana bestämmelser bör inte påverka medlemsstaternas rätt att reservera kapacitet för elektroniska kommunikationsnät, även i avsaknad av specifika begäranden. Detta kommer att göra det möjligt för medlemsstaterna att tillgodose den framtida efterfrågan på fysisk infrastruktur för att maximera värdet av bygg- och anläggningsprojekt eller vidta åtgärder som ger liknande rättigheter för operatörer av andra typer av nät, såsom transport, gas eller el, att samordna bygg- och anläggningsprojekt.
- (35) I vissa fall, särskilt när det gäller utbyggnad i landsbygdsområden, avlägsna områden eller områden med låg befolkningstäthet, kan skyldigheten att samordna bygg- och anläggningsprojekt äventyra den ekonomiska bärkraften för utbyggnaden och på sikt avskräcka från investeringar som görs på marknadsvillkor. En begäran till ett företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät om samordning av bygg- och anläggningsprojekt kan därför anses vara orimlig under särskilda omständigheter. Detta bör särskilt vara fallet om det begärande företaget som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät inte har meddelat sin avsikt att bygga ut nät med mycket hög kapacitet i det berörda området (som antingen ny utbyggnad, uppgradering eller utvidgning av ett nät) och det har funnits en prognos eller inbjudan att tillkännage sin avsikt att bygga ut nät med mycket hög kapacitet i utsedda områden (i enlighet med artikel 22 i direktiv (EU) 2018/1972) eller ett offentligt samråd enligt unionens regler om statligt stöd. Om fler än en av dessa prognoser, inbjudningar och/eller offentliga samråd har ägt rum bör endast avsaknaden av intresseanmälan vid det senaste tillfället, som omfattar den period under vilken begäran om samordning av bygg- och anläggningsprojekt görs, beaktas. För att säkerställa möjligheten att i framtiden få tillträde till den utbyggda infrastrukturen bör det företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät som utför bygg- och anläggningsprojekten garantera att det kommer att bygga ut fysisk infrastruktur med tillräcklig kapacitet, med beaktande av kommissionens vägledning. Detta

påverkar inte tillämpningen av de regler och villkor som är knutna till tilldelningen av offentliga medel och tillämpningen av reglerna om statligt stöd.

- (36) För att säkerställa konsekvens skulle kommissionen, i nära samarbete med Organet för europeiska regleringsmyndigheter (Berec), kunna ge vägledning om tillämpningen av bestämmelserna om samordning av bygg- och anläggningsprojektet, inbegripet, men inte begränsat till, kostnadsfördelning. Synpunkter från berörda parter och nationella tvistlösningsorgan bör vederbörligen beaktas vid utarbetandet av vägledningen.
- (37) Effektiv samordning kan bidra till att minska kostnader och förseningar samt avbrott i utbyggnaden, som kan orsakas av problem på plats. Ett exempel där samordning av bygg- och anläggningsprojekt kan ge tydliga fördelar är sektorsövergripande projekt för att bygga ut 5G-korridorer längs transportleder, såsom väg, järnväg och inre vattenvägar. Dessa projekt kan ofta också kräva samordning av utformningen eller gemensam utformning som bygger på tidigt samarbete mellan projektdeltagarna. Som ett led i den gemensamma utformningen kan de berörda parterna i förväg komma överens om hur den fysiska infrastrukturen ska byggas ut och vilken teknik och utrustning som ska användas, innan bygg- och anläggningsprojekten samordnas. Begäran om samordning av bygg- och anläggningsprojekt bör därför lämnas in så snart som möjligt.
- (38) Ett antal olika tillstånd för utbyggnad av delar av elektroniska kommunikationsnät eller tillhörande faciliteter kan vara nödvändiga för att skydda allmänna intressen på nationell nivå och unionsnivå. Dessa kan omfatta grävning, byggande, stadsplanering, miljötillstånd och andra tillstånd samt ledningsrätter. Antalet tillstånd och ledningsrätter som krävs för utbyggnad av olika typer av elektroniska kommunikationsnät eller tillhörande faciliteter och utbyggnadens lokala karaktär kan innebära tillämpning av olika förfaranden och villkor, vilket kan orsaka svårigheter vid nätutbyggnaden. För att underlätta utbyggnaden bör därför alla regler om villkor och förfaranden för beviljande av tillstånd och ledningsrätter rationaliseras och vara konsekventa på nationell nivå. Med bevarande av varje behörig myndighets rätt att vara involverad och bibehålla sina beslutsbefogenheter i enlighet med subsidiaritetsprincipen, bör all information om de förfaranden och allmänna villkor som är tillämpliga på beviljandet av tillstånd för bygg- och anläggningsprojekt samt ledningsrätter finnas tillgänglig via de centrala informationspunkterna. Detta kan minska komplexiteten och öka effektiviteten och öppenheten för alla operatörer och i synnerhet nya och mindre operatörer som inte är verksamma inom det berörda området. Dessutom bör operatörerna ha rätt att lämna in sina ansökningar om tillstånd och ledningsrätter i elektroniskt format via en central informationspunkt. Dessa företag bör också kunna hämta information i elektroniskt format om status för sina ansökningar och om huruvida de har beviljats eller avslagits.
- (39) Tillståndsförfaranden bör inte utgöra hinder för investeringar eller skada den inre marknaden. Medlemsstaterna bör därför säkerställa att ett beslut om huruvida tillstånd ska beviljas för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter görs tillgängligt inom 4 månader från mottagandet av en fullständig tillståndsansökan. Detta påverkar inte tillämpningen av andra särskilda tidsfrister eller skyldigheter som fastställts för ett korrekt genomförande av förfarandet och som är tillämpliga på tillståndsförfarandet i enlighet med nationell lagstiftning eller unionslagstiftning. De behöriga myndigheterna bör inte begränsa, hindra eller göra utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter ekonomiskt mindre attraktiv. I synnerhet bör de inte hindra förfaranden för beviljande av tillstånd och ledningsrätt från att, där så är möjligt, löpa parallellt eller kräva att

verksamhetsutövarna erhåller en typ av godkännande innan de kan ansöka om andra typer av tillstånd. De behöriga myndigheterna bör motivera varje vägran att bevilja tillstånd eller ledningsrätter inom ramen för sin behörighet, på grundval av objektiva, öppet redovisade, icke-diskriminerande och proportionella villkor.

- (40) För att undvika onödiga förseningar måste de behöriga myndigheterna avgöra om tillståndsansökan är fullständig inom 15 dagar från mottagandet. Tillståndsansökan bör anses vara fullständig om inte den behöriga myndigheten uppmanar sökanden att lämna eventuella uppgifter som saknas inom den perioden. Av skäl som rör likabehandling och öppenhet bör de behöriga myndigheterna inte betrakta ansökningar om tillstånd för bygg- och anläggningsprojekt som giltiga om den minimiinformation som krävs enligt denna förordning inte har gjorts tillgänglig via en central informationspunkt inom tre månader innan den första tillståndsansökan lämnas in till de behöriga myndigheterna. Om det utöver tillstånd krävs ledningsrätter för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet bör de behöriga myndigheterna, genom undantag från artikel 43 i direktiv (EU) 2018/1972, bevilja sådana ledningsrätter inom fyra månader från mottagandet av begäran. Andra ledningsrätter som inte behövs i samband med tillstånd för bygg- och anläggningsprojekt bör fortsätta att beviljas inom sex månader i enlighet med artikel 43 i direktiv (EU) 2018/1972. Verksamhetsutövare som lider skada på grund av att en behörig myndighet dröjer med att bevilja tillstånd eller ledningsrätter inom de tillämpliga tidsfristerna bör ha rätt till ersättning.
- (41) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av artikel 7 i denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011³⁹. De undantag från tillståndskravet som fastställs på unionsnivå genom en genomförandeakt skulle kunna tillämpas på olika kategorier av infrastruktur (såsom master, antenner, stolpar och underjordiska kablar) på vissa angivna villkor, för vilka bygglov, grävningstillstånd eller andra typer av tillstånd inledningsvis kan krävas. De skulle också kunna tillämpas på tekniska uppgraderingar av befintliga underhållsarbeten eller anläggningar och småskaliga bygg- och anläggningsprojekt, såsom grävningensarbeten, och förnyelse av tillstånd.
- (42) För att säkerställa att förfarandena för att bevilja sådana tillstånd och ledningsrätter slutförs inom rimliga tidsfrister, är det nödvändigt att utarbeta principer för administrativ förenkling, vilket framgår av viss moderniserad och god administrativ praxis på nationell nivå. Detta bör bland annat innebära att kravet på förhandstillstånd begränsas till de fall där det är nödvändigt och omfatta införande av ett tyst godkännande från de behöriga myndigheterna efter en viss tid. Dessutom bör de kategorier av utplaceringar som är undantagna från tillstånd enligt unionsrätten inte längre omfattas av tillstånd enligt nationell rätt.
- (43) För att underlätta utbyggnaden av element av nät med mycket hög kapacitet bör alla avgifter för ett tillstånd, förutom ledningsrätter, begränsas till de administrativa kostnaderna i samband med behandlingen av tillståndsansökan i enlighet med de principer som fastställs i artikel 16 i direktiv (EU) 2018/1972. När det gäller ledningsrätter gäller bestämmelserna i artiklarna 42 och 43 i direktiv (EU) 2018/1972.
- (44) För att uppnå de mål som fastställs i beslut (EU) 2022/2481 krävs att alla slutanvändare vid fasta anslutningspunkter senast 2030 omfattas av ett gigabitnät fram

³⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

till en nätanslutningspunkt och att alla befolkade områden omfattas av nästa generations trådlösa höghastighetsnät med minst 5G-likvärdig prestanda, i enlighet med principen om teknikneutralitet. Tillhandahållandet av gigabitnät till slutanvändaren bör underlättas, särskilt genom fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnader. Dragning av miniledningar i samband med uppförandet av en byggnad Det medför endast begränsade tilläggskostnader, medan det kan utgöra en betydande del av kostnaden för utbyggnaden av ett gigabitnät att förse byggnader med gigabitinфраstruktur. Därför bör alla nya byggnader eller byggnader som genomgår en större renovering utrustas med fysisk infrastruktur och fiberledningar i byggnaden, vilket gör det möjligt för slutanvändarna att ansluta sig till gigabithastigheter. Nya flerfamiljshus och flerfamiljshus som genomgår större renoveringar bör också utrustas med en accesspunkt som är tillgänglig för ett eller flera företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät. Dessutom bör byggföretag se till att tomma kabelrör tillhandahålls från varje bostadsenhet till accesspunkten i eller utanför flerfamiljshuset. Större renoveringar av befintliga byggnader i slutanvändarens lokaler för att förbättra energiprestandan (i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU)⁴⁰ ger också möjlighet att utrusta dessa byggnader med fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnaden, fiberledningar i byggnader och, för flerfamiljshus, en accesspunkt.

- (45) Kostnaden för att utrusta en byggnad med fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnaden, en accesspunkt eller fiberledningar i byggnaden kan anses vara oproportionerlig, närmare bestämt när det gäller nya enfamiljshus eller byggnader som genomgår större renoveringsarbeten. Detta kan grundas på objektiva grunder, såsom skraddarsydda kostnadsberäkningar, ekonomiska skäl kopplade till platsen, bevarande av kulturarvet eller miljöskäl (t.ex. för särskilda kategorier av monument).
- (46) Potentiella köpare och hyresgäster bör kunna identifiera byggnader som är utrustade med fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnaden, en accesspunkt och fiberledningar i byggnaden och som därför har betydande kostnadsbesparingspotential. Byggnadernas fiberberedskap bör också främjas. Medlemsstaterna bör därför utveckla en obligatorisk märkning "fiberfärdig" för byggnader som är utrustade med sådan infrastruktur, en accesspunkt och fiberledningar i byggnader i enlighet med denna förordning.
- (47) Företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät som bygger ut gigabitnät i ett visst område skulle kunna uppnå betydande stordriftsfördelar om de kunde terminera sitt nät vid byggnadens accesspunkt genom att använda befintlig fysisk infrastruktur och återställa det berörda området. Detta bör vara möjligt oavsett om en abonnent har uttryckt ett uttryckligt intresse för tjänsten vid den tidpunkten och förutsatt att inverkan på den privata egendomen minimeras. När nätet terminerats vid anslutningspunkten är det möjligt att ansluta en ytterligare kund till en betydligt lägre kostnad, särskilt genom tillgång till ett fiberfärdigt vertikalt segment inuti byggnaden, där ett sådant redan finns. Detta mål uppfylls även när själva byggnaden redan är utrustad med ett gigabitnät till vilket tillträde tillhandahålls alla leverantörer av allmänna kommunikationsnät med en aktiv abonnent i byggnaden på öppet redovisade, proportionella och icke-diskriminerande villkor. Detta kan vara fallet framför allt i medlemsstater som har vidtagit åtgärder enligt artikel 44 i direktiv (EU) 2018/1972.

⁴⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (EUT L 153, 18.6.2010, s. 13).

- (48) För att bidra till att säkerställa tillgången till gigabitnät för slutanvändare bör nya byggnader och kraftigt renoverade byggnader utrustas med fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnaden, fiberledningar i byggnader och, när det gäller flerfamiljshus, en accesspunkt. Medlemsstaterna bör ha en viss mån av flexibilitet vad gäller uppnåendet av detta. Denna förordning syftar därför inte till att harmonisera reglerna om relaterade kostnader, inbegripet täckning av kostnaderna för att utrusta byggnader med fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnader, fiberledningar i byggnader och en accesspunkt.
- (49) I enlighet med subsidiaritetsprincipen och för att ta hänsyn till nationella förhållanden bör medlemsstaterna anta de standarder eller tekniska specifikationer som är nödvändiga för att utrusta nybyggda byggnader eller byggnader som genomgått omfattande renovering med fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnader och fiberledningar i byggnader, samt utrusta nya flerfamiljshus eller flerfamiljshus som genomgått omfattande renovering med en accesspunkt. I dessa standarder eller tekniska specifikationer bör åtminstone följande anges: Specifikationer för byggnadens accesspunkt. Specifikationer för fibergränssnitt. Specifikationer för kablar. Specifikationer för uttag. Specifikationer för rör eller mikrokanaler. Tekniska specifikationer som behövs för att förhindra störningar av elektrisk kabeldragning och minsta böjningsradie. Medlemsstaterna bör ställa som villkor för utfärdandet av bygglov att den berörda nya byggnaden eller det större renoveringsprojekt som kräver byggnadstillstånd uppfyller de standarder eller tekniska specifikationer som grundar sig på en certifierad provningsrapport. Medlemsstaterna bör också inrätta certifieringssystem för att visa överensstämmelse med standarderna eller de tekniska specifikationerna samt för att kvalificera sig för märkningen ”fiberfärdig”. För att undvika ökad byråkrati i samband med det certifieringssystem som inrättas genom denna förordning bör medlemsstaterna dessutom ta hänsyn till de förfarandekrav som tillämpas på certifieringssystem enligt direktiv 2010/31/EU och även överväga möjligheten att göra det möjligt att tillsammans inleda båda ansökningsförfarandena.
- (50) Med tanke på de sociala vinsterna av e-integration och med beaktande av ekonomiska aspekter av utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet, där det varken finns befintlig passiv eller aktiv fiberfärdig infrastruktur som går fram till slutanvändarnas lokaler eller några alternativ för tillhandahållande av nät med mycket hög kapacitet till en abonnent, bör leverantörer av allmänna kommunikationsnät ha rätt att terminera sina nät i privata lokaler på egen bekostnad, under förutsättning att inverkan på privat egendom minimeras, t.ex. genom att man om möjligt återanvänder befintlig fysisk infrastruktur som finns tillgänglig i byggnaden eller säkerställer ett fullständigt återställande av de påverkade områdena.
- (51) Ansökningar om tillträde till fysisk infrastruktur i byggnader bör omfattas av denna förordning, medan en begäran om tillträde till fiberledningar ska omfattas av direktiv (EU) 2018/1972. Tillträde till fysisk infrastruktur i byggnader kan dessutom nekas om tillträde till fiberledningar i byggnader görs tillgängligt på rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande villkor, inklusive pris.
- (52) För att säkerställa enhetliga tillvägagångssätt skulle kommissionen, i nära samarbete med Berec, kunna ge vägledning om tillämpningen av bestämmelserna om tillträde till fysisk infrastruktur i byggnader, inbegripet, men inte begränsat till, villkoren för detta. Synpunkter från berörda parter och nationella tvistlösningsorgan bör vederbörligen beaktas vid utarbetandet av vägledningen.

- (53) För att främja modernisering och smidighet i de administrativa förfarandena och minska kostnaderna och den tid som läggs på förfarandena för utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet bör de centrala informationspunkternas tjänster utföras helt online. I detta syfte bör centrala informationspunkter ge enkel tillgång till nödvändiga digitala verktyg, såsom webbportaler, digitala plattformar och digitala applikationer. Verktøygen bör på ett effektivt sätt ge tillgång till minimiinformation om befintlig fysisk infrastruktur och planerade bygg- och anläggningsprojekt samt möjligheten att begära information. Sådana digitala verktyg bör också ge tillgång till de elektroniska administrativa förfarandena för att bevilja tillstånd och ledningsrätter och tillhörande information om tillämpliga villkor och förfaranden. Om fler än en central informationspunkt inrättas i en medlemsstat bör alla centrala informationspunkter vara lättillgängliga på elektronisk väg via en enda nationell digital ingångspunkt. Denna ingångspunkt bör ha ett gemensamt användargränssnitt som säkerställer åtkomst till de centrala informationspunkterna online. Den gemensamma nationella digitala ingången bör underlätta samverkan mellan operatörer och behöriga myndigheter som utför de centrala informationspunkternas funktioner.
- (54) Medlemsstaterna bör tillåtas att förlita sig på och vid behov förbättra digitala verktyg, såsom webbportaler, digitala plattformar och digitala applikationer som redan kan vara tillgängliga på lokal, regional eller nationell nivå för att tillhandahålla den centrala informationspunktens funktioner, förutsatt att de uppfyller de skyldigheter som fastställs i denna förordning. Detta inbegriper åtkomst via en enda nationell digital ingångspunkt och tillgång till alla funktioner som anges i denna förordning. För att följa engångsprinciperna om uppgiftsminimering och noggrannhet bör medlemsstaterna tillåtas att integrera fler digitala plattformar eller applikationer som stöder de centrala informationspunkterna, beroende på vad som är lämpligt. Till exempel kan digitala plattformar eller tillämpningar som stöder de centrala informationspunkterna för befintlig fysisk infrastruktur vara sammankopplade eller helt eller delvis integrerade med dem för planerade bygg- och anläggningsprojekt och beviljande av tillstånd.
- (55) För att säkerställa att de centrala informationspunkter som föreskrivs i denna förordning är effektiva bör medlemsstaterna säkerställa tillräckliga resurser samt lättillgänglig relevant information om ett visst geografiskt område. Informationen bör presenteras på rätt detaljnivå för att maximera effektiviteten med tanke på de uppgifter som tilldelats, även i det lokala fastighetsregistret. I detta hänseende kan medlemsstaterna ta ställning till eventuella synergieffekter och stordriftsfördelar med de gemensamma kontaktpunkterna enligt artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG⁴¹, för att bygga vidare på befintliga strukturer och maximera fördelarna för slutanvändarna. På samma sätt bör den gemensamma digitala ingång som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724⁴² kopplas till de centrala informationspunkterna.
- (56) Kostnaderna för att inrätta den gemensamma nationella digitala ingången, de centrala informationspunkterna och de digitala verktyg som krävs för att följa bestämmelserna i denna förordning kan helt eller delvis berättiga till ekonomiskt stöd från

⁴¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden ([EUT L 376, 27.12.2006, s. 36](#)).

⁴² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012 ([EUT L 295, 21.11.2018, s. 1](#)).

unionsfonder, såsom Europeiska regionala utvecklingsfonden – särskilt mål: ett konkurrenskraftigare och smartare Europa genom främjande av innovativ och smart ekonomisk omvandling och regional IKT⁴³, programmet för ett digitalt Europa⁴⁴ – särskilt mål: utbyggnad och bästa användning av digital kapacitet och interoperabilitet och faciliteten för återhämtning och resiliens⁴⁵ – pelarna om digital omvandling och smart och hållbar tillväxt för alla, inbegripet ekonomisk sammanhållning, sysselsättning, produktivitet, konkurrenskraft, forskning, utveckling och innovation samt en välfungerande inre marknad med starka små och medelstora företag, förutsatt att de uppfyller målen och kriterierna för stödberättigande.

- (57) I händelse av oenighet om tekniska och kommersiella villkor under kommersiella förhandlingar om tillträde till fysisk infrastruktur eller samordning av bygg- och anläggningsprojekt bör varje part kunna begära att ett nationellt tvistlösningsorgan ålägger parterna en lösning för att undvika omotiverade avslag på begäran eller införande av orimliga villkor. När tvistlösningsorganet fastställer priser för beviljande av tillträde till eller kostnadsdelning för samordnade bygg- och anläggningsprojekt bör det säkerställa att den som tillhandahåller tillträde och de nätoperatörer som planerar bygg- och anläggningsprojekt har en rimlig möjlighet att täcka sina kostnader för att ge tillträde till sin fysiska infrastruktur eller samordna sina planerade bygg- och anläggningsprojekt. Detta bör ta hänsyn till lämplig vägledning från kommissionen, eventuella särskilda nationella villkor, eventuella tariffstrukturer som införts och eventuella tidigare åtgärder som vidtagits av en nationell regleringsmyndighet. Tvistlösningsorganet bör också ta hänsyn till hur det begärda tillträdet eller samordningen av planerade bygg- och anläggningsprojekt påverkar den affärsplan som läggs fram av den eller de nätoperatörer som planerar bygg- och anläggningsprojekt, inbegripet deras investeringar som gjorts eller planeras, särskilt investeringar i den fysiska infrastruktur som begäran avser.
- (58) För att undvika förseningar i nätutbyggnaden bör det nationella tvistlösningsorganet lösa tvisten i god tid och under alla omständigheter senast inom fyra månader från mottagandet av begäran om att lösa tvisten när det gäller tvister om tillträde till befintlig fysisk infrastruktur och en månad när det gäller insyn i fysisk infrastruktur, samordning av planerade bygg- och anläggningsprojekt och insyn i planerade bygg- och anläggningsprojekt. Exceptionella omständigheter som motiverar en försening i lösningen av en tvist kan ligga utanför tvistlösningsorganets kontroll, såsom otillräcklig information eller dokumentation som är nödvändig för att fatta ett beslut, inbegripet synpunkter från andra behöriga myndigheter som behöver rådfrågas eller ärendets stora komplexitet.
- (59) Om det uppstår tvister om tillträde till den fysiska infrastrukturen, planerade bygg- och anläggningsprojekt eller information om dessa för utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet bör tvistlösningsorganet ha befogenhet att lösa sådana tvister genom ett bindande beslut. Ett sådant organs beslut bör under inga omständigheter påverka möjligheten för någon av parterna att hänskjuta ärendet till en domstol eller att genomföra en föregående eller parallell förlikningsmekanism till den formella

⁴³ Artikel 3.1 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1058 av den 24 juni 2021 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden (EUT L 231, 30.6.2021, s. 60).

⁴⁴ Artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/694 av den 29 april 2021 om inrättande av programmet för ett digitalt Europa och om upphävande av beslut (EU) 2015/2240 (EUT L 166, 11.5.2021, s. 1).

⁴⁵ Artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

tvistlösningen, vilket skulle kunna ske i form av medling eller en ytterligare förhandlingsrunda.

- (60) I linje med subsidiaritetsprincipen bör denna förordning inte påverka medlemsstaternas möjlighet att fördela regleringsuppgifterna till de myndigheter som är bäst lämpade för att utföra dem i enlighet med det nationella konstitutionella systemet för tilldelning av behörigheter och befogenheter och med de krav som fastställs i denna förordning. För att minska den administrativa bördan bör medlemsstaterna tillåtas att utse ett befintligt organ eller behålla de behöriga organ som redan utsetts i enlighet med direktiv 2014/61/EU. Information om de uppgifter som tilldelats det behöriga organet eller de behöriga organen bör offentliggöras via en central informationspunkt och anmälas till kommissionen, såvida detta inte redan gjorts i enlighet med direktiv 2014/61/EU. Medlemsstaternas utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller att fördela den centrala informationspunktens funktioner till fler än ett behörigt organ bör inte påverka deras förmåga att effektivt fullgöra dessa uppgifter.
- (61) Det utsedda nationella tvistlösningsorganet och det behöriga organ som utför den centrala informationspunktens uppgifter bör säkerställa opartiskhet, oberoende och strukturell åtskillnad gentemot de berörda parterna och bör utöva sina befogenheter på ett opartiskt och öppet sätt och i lämplig tid och ha lämplig kompetens och lämpliga resurser.
- (62) Medlemsstaterna bör föreskriva lämpliga, effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner vid bristande efterlevnad av denna förordning eller av ett bindande beslut som antagits av de behöriga organen, inbegripet fall där en nätoperatör eller ett offentligt organ medvetet eller på ett grovt och oaktsamt sätt lämnar vilseledande, felaktig eller ofullständig information via en central informationspunkt.
- (63) Eftersom målen för denna förordning, som syftar till att underlätta utbyggnaden av fysisk infrastruktur som lämpar sig för nät med mycket hög kapacitet i hela unionen, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna på grund av kvarvarande skillnader ifråga om strategier och det långsamma och ineffektiva införlivandet av direktiv 2014/61/EU, utan snarare, på grund av omfattningen av den nätutbyggnad och de investeringar som krävs, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (64) Denna förordning är förenlig med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och syftar särskilt till att säkerställa full respekt för rätten till skydd för privatlivet och skydd av affärshemligheter, näringsfriheten, äganderätten och rätten till ett effektivt rättsmedel. Denna förordning ska tillämpas i enlighet med dessa rättigheter och principer.
- (65) Denna förordning innehåller bestämmelser som omfattar alla ämnesområden som omfattas av direktiv 2014/61/EU, som därför bör upphävas.
- (66) En sexmånadersperiod mellan ikraftträdandet och tillämpningen syftar till att ge medlemsstaterna tillräckligt med tid för att se till att deras nationella lagstiftning inte innehåller några hinder för en enhetlig och effektiv tillämpning av denna förordning. Denna sexmånadersperiod påverkar inte tillämpningen av de särskilda bestämmelserna i denna förordning om senarelagd tillämpning av vissa bestämmelser som anges i förordningen. Medlemsstaterna ska upphäva nationella bestämmelser som överlappar

med denna förordning eller som står i strid med den innan den börjar tillämpas. När det gäller antagandet av ny lagstiftning under denna period följer det av artikel 4.3 i EU-fördraget att medlemsstaterna har en skyldighet till lojalt samarbete som innebär att de inte ska vidta åtgärder som skulle strida mot framtida unionsbestämmelser.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Innehåll och tillämpningsområde

1. Denna förordning syftar till att underlätta och stimulera utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet för elektronisk kommunikation genom att främja en gemensam användning av befintlig fysisk infrastruktur och möjliggöra en effektivare utbyggnad av ny fysisk infrastruktur så att sådana nät kan byggas snabbare och till en lägre kostnad.
2. Om någon bestämmelse i denna förordning strider mot en bestämmelse i direktiv (EU) 2018/1972 eller direktiv 2002/77/EG ska den relevanta bestämmelsen i de direktiven ha företräde.
3. Medlemsstaterna får behålla eller införa åtgärder i enlighet med unionsrätten som innehåller mer detaljerade bestämmelser än de som fastställs i denna förordning om de syftar till att främja gemensam användning av befintlig fysisk infrastruktur eller möjliggöra en effektivare utbyggnad av ny fysisk infrastruktur.
4. Genom undantag från punkt 3 får medlemsstaterna inte i sin nationella lagstiftning behålla eller införa bestämmelser som avviker från dem som anges i artiklarna 3.3 och 3.6, 4.4, 5.2 och 5.4, 6.2 samt 8.7 och 8.8.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning ska definitionerna i förordning (EU) 2018/1972 gälla.

Dessutom gäller följande definitioner:

- (1) nätoperatör:
 - (a) operatörer enligt definitionen i artikel 2.29 i direktiv (EU) 2018/1972;
 - (b) ett företag som tillhandahåller en fysisk infrastruktur avsedd att tillhandahålla en tjänst för produktion, transport eller distribution av
 - gas,
 - el (inklusive offentlig belysning),
 - uppvärmning,
 - vatten (inklusive bortskaffande eller behandling av avloppsvatten), och dräneringssystem.
- transporttjänster (inklusive järnvägar, vägar, hamnar och flygplatser).
- (2) fysisk infrastruktur:
 - (a) nätelement som är avsett att rymma andra nätelement utan att i sig bli ett aktivt nätelement, såsom rör, master, ledningar, tillsynsbrunnar, manhål, kopplingskåp, byggnader eller ingångar till byggnader, antenninstallationer, torn och stolpar samt

byggnader eller ingångar till byggnader och andra tillgångar, bland annat väg- och gatuutrustning, såsom lyktstolpar, trafikmärken, trafikljus, annonspelare, buss- och spårvagnshållplatser och tunnelbanestationer,

- (b) om de inte ingår i ett nät men ägs eller kontrolleras av offentliga organ: byggnader eller ingångar till byggnader och andra tillgångar, bland annat väg- och gatuutrustning, såsom lyktstolpar, trafikmärken, trafikljus, annonspelare, buss- och spårvagnshållplatser och tunnelbanestationer.

Kablar, inbegripet svartfiber, liksom nätelement som används för tillhandahållandet av dricksvatten enligt definitionen i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/2184⁴⁶ räknas inte som fysisk infrastruktur i den här förordningen.

3) *bygg- och anläggningsprojekt*: varje resultat av bygg- och anläggningsverksamhet vilket som helhet räcker för att fylla en ekonomisk eller teknisk funktion och involverar ett eller flera element av fysisk infrastruktur.

(4) *offentligt organ*: statlig, regional eller lokal myndighet, ett organ som lyder under offentlig rätt, sammanslutningar av en eller flera sådana myndigheter eller av ett eller flera sådana organ som lyder under offentlig rätt.

(5) *offentlighetsrättsliga organ*: organ som har samtliga följande egenskaper:

- (a) De har särskilt inrättats för att tillgodose behov i det allmännas intresse, men är inte av industriell eller kommersiell karaktär.
- (b) De är juridiska personer.
- (c) De finansieras helt eller delvis av statliga, regionala eller lokala myndigheter, eller av andra offentlighetsrättsliga organ, eller står under administrativ tillsyn av sådana myndigheter eller organ, eller har ett förvaltnings-, lednings- eller kontrollorgan där mer än hälften av ledamöterna utses av staten, av regionala eller lokala myndigheter eller av andra offentlighetsrättsliga organ.

(6) *fysisk infrastruktur i byggnader*: fysisk infrastruktur eller installationer i slutanvändarens lokaler, inklusive element under gemensamt ägande, som är avsedda för att rymma fasta och/eller trådlösa nät, när sådana accessnät kan leverera elektroniska kommunikationstjänster och koppla samman byggnadens accesspunkt med nätets termineringspunkt.

(7) *fiberledning i byggnader*: optiska fiberkablar vid slutanvändarens lokaler, inklusive element under gemensamt ägande, som är avsedda att tillhandahålla elektroniska kommunikationstjänster och koppla samman byggnadens accesspunkt med nätanslutningspunkten.

(8) *fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnader*: fysisk infrastruktur i byggnader som är avsedd att hysa optiska fiberelement.

(9) *omfattande renoveringsprojekt*: bygg- eller anläggningsprojekt i slutanvändarens lokaler som omfattar strukturella ändringar av hela den fysiska infrastrukturen i byggnaden eller en betydande del av den, och som kräver ett byggnadstillstånd.

(10) *tillstånd*: ett uttryckligt eller underförstått beslut eller en uppsättning beslut som fattas av en eller flera behöriga myndigheter samtidigt eller efter varandra och som behövs för att ett företag ska kunna genomföra bygg- eller anläggningsprojekt som är nödvändiga för utbyggnaden av element av nät med mycket hög kapacitet.

⁴⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/2184 av den 16 december 2020 om kvaliteten på dricksvatten (EUT L 435, 23.12.2020, s. 1).

(11) *accesspunkt*: en fysisk punkt belägen inuti eller utanför byggnaden, som är tillgänglig för ett eller flera företag som tillhandahåller eller som har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät, där anslutning till fiberfärdig inbyggd fysisk infrastruktur tillhandahålls.

Artikel 3

Tillträde till befintlig fysisk infrastruktur

1. På skriftlig begäran från en operatör ska offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur eller nätoperatörer tillgodose varje rimlig begäran om tillträde till dess fysiska infrastruktur enligt rättvisa och rimliga villkor, inklusive prisvillkor, i syfte att bygga ut element av nät med mycket hög kapacitet för elektronisk kommunikation eller tillhörande faciliteter. Offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur ska även tillmötesgå alla rimliga ansökningar om tillträde på icke-diskriminerande villkor. En sådan skriftlig begäran ska specificera de element av den fysiska infrastrukturens som begäran om tillträde omfattar, inbegripet specifika tidsramar.

2. Vid fastställandet av priser enligt rättvisa och rimliga villkor för beviljande av tillträde ska nätoperatörer och offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur beakta följande:

- (a) Behovet av att säkerställa att den som tillhandahåller tillträdet har en realistisk möjlighet att täcka sina kostnader för tillhandahållandet av tillträde till sin fysiska infrastruktur, med hänsyn tagen till specifika nationella omständigheter och eventuella avgiftssystem som inrättats för att erbjuda en realistisk möjlighet att täcka kostnader. När det gäller elektroniska kommunikationsnät ska hänsyn också tas till eventuella korrigerande åtgärder som införs av en nationell regleringsmyndighet.
- (b) Vilken inverkan det begärda tillträdet har på leverantörens affärsplan, inbegripet de investeringar i fysisk infrastruktur som gjorts av den leverantör som begäran om tillträde ställs till.
- (c) När det specifikt gäller tillträde till fysisk infrastruktur ska den ekonomiska bärkraften för dessa investeringar beaktas fullt ut baserat på deras riskprofil, eventuella tidsplaner för avkastning på investeringar, tillträdet påverkan på konkurrensen i senare led, och följaktligen på priser och avkastning på investeringar, avskrivningen av nättillgångarna vid tidpunkten för begäran om tillträde, nyttokalkyler som ligger till grund för investeringar – i synnerhet när det gäller fysiska infrastrukturer som används för tillhandahållande av konnektivitet – och möjligheter som tidigare erbjudits den tillträdessökande att saminvestera i utbyggnaden av den fysiska infrastrukturen, särskilt i enlighet med artikel 76 i direktiv (EU) 2018/1972, eller att sambygga den.

3. Nätoperatörer och offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur får vägra tillträde till specifik fysisk infrastruktur på grundval av ett eller flera av följande villkor:

- (a) Brist på teknisk lämplighet hos den fysiska infrastruktur till vilken tillträde har begärts för sådana element av nät med mycket hög kapacitet för elektronisk kommunikation som avses i punkt 2.
- (b) Brist på tillgång till utrymme för de element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter som avses i punkt 2, även med beaktande av leverantörens framtida behov av utrymme, när detta visats i tillräcklig utsträckning.

- (c) Farhågor som rör säkerheten och folkhälsan.
- (d) Farhågor som rör integriteten och säkerheten för befintliga nät, i synnerhet när det gäller kritisk nationell infrastruktur.
- (e) Risken för att de planerade elektroniska kommunikationstjänsterna ska medföra allvarliga störningar för tillhandahållandet av andra tjänster via samma fysiska infrastruktur.
- (f) Tillgången till genomförbara alternativa metoder för tillträde till elektroniska kommunikationsnät i grossistledet som tillhandahålls av samma nätoperatör och som är lämpliga för tillhandahållandet av nät med mycket hög kapacitet för elektronisk kommunikation, under förutsättning att sådant tillträde erbjuds på rättvisa och rimliga villkor.

Om tillträde vägras ska nätoperatören eller den offentliga myndighet som äger eller kontrollerar den fysiska infrastrukturen skriftligen underrätta den som ansöker om tillträde om de specifika och detaljerade skälen till detta inom en månad från dagen för mottagandet av den fullständiga ansökan om tillträde.

4. Medlemsstaterna får inrätta ett organ för att samordna begäranden om tillträde till fysisk infrastruktur som ägs eller kontrolleras av offentliga myndigheter, tillhandahålla juridisk och teknisk rådgivning genom förhandlingar om tillträdesvillkor och underlätta tillhandahållandet av information via den centrala informationspunkt som avses i artikel 10.

5. Fysisk infrastruktur som redan omfattas av tillträdesskyldigheter som införts av nationella regleringsmyndigheter i enlighet med direktiv (EU) 2018/1972 eller som följer av tillämpningen av unionens regler om statligt stöd ska inte omfattas av de skyldigheter som anges i punkterna 2, 3 och 4, så länge sådana tillträdesskyldigheter är i kraft.

6. Offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar byggnader eller vissa kategorier av byggnader får välja att inte tillämpa punkterna 1, 2 och 3 på sådana byggnader eller kategorier av byggnader av skäl som rör arkitektoniskt, historiskt, religiöst eller naturligt värde eller hänsyn till allmän säkerhet och hälsa. Medlemsstaterna ska identifiera sådana byggnader eller kategorier av byggnader på sina territorier på grundval av vederbörligen motiverade och proportionella skäl. Information om sådana byggnader eller kategorier av byggnader ska offentliggöras via en central informationspunkt och anmälas till kommissionen.

7. Operatörer ska ha rätt att erbjuda tillträde till sin fysiska infrastruktur för utbyggnad av andra nätverk än elektroniska kommunikationsnät eller tillhörande faciliteter.

8. Denna artikel ska inte påverka äganderätten för ägaren av den fysiska infrastrukturen då den inte ägs av nätoperatören eller det offentliga organet eller äganderätten för andra tredje parter såsom markägare och ägare av privata egendomar.

9. Efter samråd med berörda parter, nationella tvistlösningsorgan och andra behöriga unionsorgan eller unionsbyråer inom de relevanta sektorerna, får kommissionen, i nära samarbete med Berec, ge vägledning om tillämpningen av denna artikel.

Artikel 4

Öppenhet och insyn avseende fysisk infrastruktur

1. För att begära tillträde till fysisk infrastruktur i enlighet med artikel 3 ska varje operatör ha rätt att på begäran få tillgång till följande minimiinformation om befintlig fysisk infrastruktur i elektroniskt format via en central informationspunkt:

- (a) Georefererad lokalisering och/eller rutt.

(b) Typ och nuvarande användning.

(c) En kontaktpunkt.

Sådan minimiinformation ska snabbt göras tillgänglig enligt proportionella, icke-diskriminerande och öppet redovisade villkor och under alla omständigheter senast 15 dagar efter det att begäran om information lämnats in.

Varje operatör som begär tillgång till information enligt denna artikel ska ange inom vilket område den planerar att bygga ut element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter.

Tillgången till minimiinformation får begränsas endast om det är nödvändigt för att säkerställa säkerheten i vissa byggnader som ägs eller kontrolleras av offentliga myndigheter, nätens säkerhet och integritet, nationell säkerhet, folkhälsa eller allmän säkerhet, eller av sekretesskäl eller av skäl som rör drift och affärshemligheter.

2. Nätoperatörer och offentliga myndigheter ska göra den minimiinformation som avses i punkt 1 tillgänglig via den centrala informationspunkten och i elektroniskt format senast den [dagen för ikraftträdande + 12 månader]. Enligt samma villkor ska nätoperatörer och offentliga myndigheter utan dröjsmål göra alla uppdateringar av denna information och all ny minimiinformation som avses i punkt 1 tillgängliga.

3. Nätoperatörer och offentliga myndigheter ska på särskild begäran av en operatör tillgodose varje rimlig begäran om undersökning på plats av specifika element av deras fysiska infrastruktur. En sådan begäran ska ange vilka element av den berörda fysiska infrastrukturen som är aktuella för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter. Undersökningar på plats av de angivna elementen av den fysiska infrastrukturen ska beviljas inom en månad från dagen för mottagandet av den skriftliga begäran enligt proportionella, icke-diskriminerande och öppet redovisade villkor, med förbehåll för begränsningarna enligt punkt 1 fjärde stycket.

4. Punkterna 1, 2 och 3 behöver inte tillämpas på kritisk nationell infrastruktur enligt definitionen i nationell lagstiftning.

Punkterna 1, 2 och 3 ska inte tillämpas på

- (a) fysisk infrastruktur som inte är tekniskt lämplig för utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter eller
- (b) i särskilda fall där skyldigheten att tillhandahålla information om viss befintlig fysisk infrastruktur enligt punkt 1 första stycket skulle vara oproportionell, på grundval av en detaljerad kostnads-nyttoanalys som utförs av medlemsstaterna och på grundval av ett samråd med berörda parter.

Alla sådana undantag ska offentliggöras via en central informationspunkt och anmälas till kommissionen.

5. Operatörer som får tillgång till information enligt denna artikel ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att konfidentialitet upprätthålls och drifts- och affärshemligheter skyddas.

Artikel 5

Samordning av bygg- och anläggningsprojekt

1. Varje nätoperatör ska ha rätt att förhandla fram avtal om samordning av bygg- och anläggningsprojekt med operatörer, inbegripet om fördelning av kostnader, för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter.

2. Varje nätoperatör som utför eller planerar att direkt eller indirekt utföra bygg- och anläggningsprojekt som helt eller delvis finansieras med offentliga medel ska tillgodose varje rimlig skriftlig begäran från operatörer om samordning av dessa bygg- och anläggningsprojekt på öppet redovisade och icke-diskriminerande villkor för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter.

En sådan begäran ska tillgodoses under förutsättning att följande kumulativa villkor är uppfyllda:

- (a) Det kommer inte att medföra ytterligare kostnader som inte kan ersättas, inbegripet kostnader som orsakas av ytterligare förseningar, för den nätoperatör som ursprungligen planerade bygg- och anläggningsprojekten i fråga, dock utan att det påverkar möjligheten att komma överens om en fördelning av kostnaderna mellan de berörda parterna.
- (b) Den nätoperatör som ursprungligen planerade bygg- och anläggningsprojekten behåller kontrollen över samordningen av arbetena.
- (c) Begäran om samordning lämnas in så snart som möjligt och, när tillstånd krävs, senast två månader innan det slutliga projektet lämnas till de behöriga myndigheterna för beviljande av tillstånd.

3. En begäran om samordning av bygg- och anläggningsprojekt som görs av ett företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät till ett företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät kan anses vara orimlig om båda följande villkor är uppfyllda:

- (a) Ansökan avser ett område som har omfattats av något av följande:
 - (i) En prognos avseende räckvidden hos bredbandsnät, inklusive nät med mycket hög kapacitet i enlighet med artikel 22.1 i direktiv (EU) 2018/1972.
 - (ff) En uppmaning att tillkännage sin avsikt att bygga ut nät med mycket hög kapacitet i enlighet med artikel 22.3 i direktiv (EU) 2018/1972.
 - (ccc) Ett offentligt samråd om tillämpningen av unionens regler om statligt stöd.
- (b) Det begärande företaget har underlåtit att uttrycka sin avsikt att bygga ut nät med mycket hög kapacitet i det område som avses i led a i något av de senaste förfaranden som där förtecknas och som omfattar den period under vilken begäran om samordning görs.

Om en begäran om samordning anses orimlig på grundval av första stycket, ska det företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät och som vägrar samordning av bygg- och anläggningsprojekt bygga ut fysisk infrastruktur med tillräcklig kapacitet för att tillgodose eventuella framtida rimliga behov av tredjepartstillträde.

4. Punkterna 2 och 3 behöver inte tillämpas på bygg- och anläggningsprojekt med begränsad omfattning, t.ex. i fråga om värde, storlek eller varaktighet, eller för kritisk nationell infrastruktur. Medlemsstaterna ska fastställa vilken typ av bygg- och anläggningsprojekt som anses ha en begränsad omfattning eller rör kritisk nationell infrastruktur på grundval av vederbörligen motiverade och proportionella skäl. Information om sådana typer av bygg- och anläggningsprojekt ska offentliggöras via en central informationspunkt och anmälas till kommissionen.

5. Efter samråd med berörda parter, nationella tvistlösningsorgan och andra behöriga unionsorgan eller unionsbyråer inom de relevanta sektorerna, får kommissionen, i nära samarbete med Berec, ge vägledning om tillämpningen av denna artikel.

Artikel 6

Öppenhet och insyn avseende planerade bygg- och anläggningsprojekt

1. För att förhandla fram avtal om samordning av bygg- och anläggningsprojekt enligt artikel 5 ska varje nätoperatör via en central informationspunkt tillhandahålla följande minimiinformation i elektroniskt format:

- (a) Georefererad lokalisering och typ av projekt.
- (b) Berörda nätelement.
- (c) Beräknat datum för inledningen på projektet och projektets varaktighet.
- (d) I förekommande fall, ett beräknat datum för inlämning av det slutliga projektet till de behöriga myndigheterna för beviljande av tillstånd.
- (e) En kontaktpunkt.

Nätoperatören ska tillhandahålla den information som avses i första stycket för planerade bygg- och anläggningsprojekt som rör dess fysiska infrastruktur. Detta ska göras så snart som informationen är tillgänglig för nätoperatören och, under alla omständigheter och om ett tillstånd planeras, senast tre månader innan den första ansökan om tillstånd lämnas in till de behöriga myndigheterna.

Operatörer ska ha rätt att på begäran få tillgång till den minimiinformation som avses i första stycket i elektroniskt format via den centrala informationspunkten. I begäran om tillgång till information ska det anges inom vilket område den begärande operatören planerar att bygga ut element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter. Inom en vecka från dagen för mottagandet av begäran om information ska den begärda informationen göras tillgänglig enligt proportionella, icke-diskriminerande och öppet redovisade villkor. Tillgången till minimiinformationen får endast begränsas när det anses vara nödvändigt med tanke på nätens säkerhet och integritet, nationell säkerhet, folkhälsa, allmän säkerhet, konfidentialitet eller drifts- och affärshemligheter.

2. Punkt 1 behöver inte tillämpas på information om bygg- och anläggningsprojekt av begränsad omfattning, t.ex. i fråga om värde, storlek eller varaktighet, när det gäller kritisk nationell infrastruktur eller av skäl som rör den nationella säkerheten eller en nödsituation. Medlemsstaterna ska, på grundval av vederbörligen motiverade och proportionella skäl, identifiera de bygg- och anläggningsprojekt som skulle anses ha en begränsad omfattning eller rör kritisk nationell infrastruktur, samt de nödsituationer eller skäl som rör den nationella säkerheten som skulle motivera att de inte omfattas av skyldigheten att tillhandahålla information. Information om sådana bygg- och anläggningsprojekt som inte omfattas av öppenhetskraven ska offentliggöras via en central informationspunkt och anmälas till kommissionen.

Artikel 7

Tillståndsförfaranden, inklusive ledningsrättigheter

1. De behöriga myndigheterna får inte otillbörligt begränsa, hindra eller göra det ekonomiskt mindre attraktivt att bygga ut något element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter. Medlemsstaterna ska se till att alla regler som styr de villkor och förfaranden som

är tillämpliga för beviljande av tillstånd, inbegripet ledningsrätter, som krävs för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter, är enhetliga i hela det nationella territoriet.

2. De behöriga myndigheterna ska via en central informationspunkt i elektroniskt format tillgängliggöra all information om de villkor och förfaranden som gäller för beviljande av tillstånd, inbegripet ledningsrätter och information om undantag från vissa eller alla tillstånd eller ledningsrätter som krävs enligt nationell lagstiftning eller unionslagstiftning.

3. Varje operatör ska ha rätt att via en central informationspunkt i elektroniskt format lämna in ansökningar om tillstånd eller ledningsrätter och få information om sin ansökans status.

4. De behöriga myndigheterna ska inom 15 arbetsdagar från mottagandet avslå ansökningar om tillstånd, inbegripet ledningsrätter, för vilka minimiinformationen inte har gjorts tillgänglig via en central informationspunkt, i enlighet med artikel 6.1 första stycket, av samma operatör som ansöker om tillståndet.

5. De behöriga myndigheterna ska bevilja eller avslå en ansökan om tillstånd, utom ledningsrätter, inom fyra månader från dagen för mottagandet av en fullständig tillståndsansökan.

De behöriga myndigheterna ska inom 15 dagar från mottagandet av ansökan fastställa huruvida ansökan om tillstånd eller ledningsrätt är fullständig. Om de behöriga myndigheterna inte har uppmanat sökanden att lämna eventuella uppgifter som saknas inom den perioden ska ansökan anses vara fullständig.

Första och andra stycket ska inte påverka andra särskilda tidsfrister eller skyldigheter som fastställs för ett korrekt genomförande av det förfarande som är tillämpligt på tillståndsförfarandet, inbegripet överklagandeförfaranden, i enlighet med unionsrätten eller nationell rätt i överensstämmelse med unionsrätten.

Undantagsvis och på grundval av ett motiverat skäl som anges av en medlemsstat får den tidsfrist på fyra månader som avses i första stycket och i punkt 6 förlängas av den behöriga myndigheten på eget initiativ. Varje förlängning ska vara så kort som möjligt. Medlemsstaterna ska ange skälen till en sådan förlängning, offentliggöra dem i förväg via centrala informationspunkter och anmäla dem till kommissionen.

Varje avslag rörande ledningsrätter ska vara väl motiverat baserat på objektiva, öppet redovisade, icke-diskriminerande och proportionella kriterier.

6. Genom undantag från artikel 43.1 a i direktiv (EU) 2018/1972 ska de behöriga myndigheterna, om det utöver tillstånd krävs ledningsrätter till eller under offentlig eller privat egendom för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter, bevilja sådana ledningsrätter inom fyra månader från och med dagen för mottagandet av ansökan.

7. Om den behöriga myndigheten inte svarar inom den tidsfrist på fyra månader som avses i punkt 5 första stycket, och såvida inte en sådan tidsfrist förlängs i enlighet med punkt 5 fjärde stycket, ska tillståndet anses ha beviljats. Detta ska även gälla för ledningsrätter som avses i punkt 6.

8. Kommissionen ska genom en genomförandeakt specificera kategorier av utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter som inte ska omfattas av något tillståndsförfarande i den mening som avses i denna artikel. Denna genomförandeakt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 13.

9. De behöriga myndigheterna får inte kräva något enskilt stadsplaneringstillstånd eller något annat enskilt förhandstillstånd för utbyggnad av de element som avses i punkt 8. Genom undantag får de behöriga myndigheterna kräva tillstånd för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter i byggnader eller platser av arkitektoniskt, historiskt, religiöst värde eller naturvärde som skyddas i enlighet med nationell lagstiftning eller när det är nödvändigt av skäl som rör den allmänna säkerheten.

10. Andra tillstånd än ledningsrätter som krävs för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter ska inte omfattas av några avgifter som går utöver de administrativa kostnaderna i enlighet med tillämpliga delar av artikel 16 i direktiv (EU) 2018/1972.

11. Varje operatör som har lidit skada till följd av att de tidsfrister som är tillämpliga enligt punkterna 5 och 6 inte har iakttagits ska få ersättning för den skada som lidits, i enlighet med nationell lagstiftning.

Artikel 8

Fysisk infrastruktur i byggnader och fiberledningar

1. Alla byggnader där slutanvändaren har sina lokaler, inklusive element därav under gemensamt ägande, nybyggda byggnader eller byggnader som genomgår större renoveringsarbeten, för vilka ansökningar om byggnadstillstånd har lämnats in efter [dagen för ikraftträdande + 12 månader], ska vara utrustade med en fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnaden fram till nätanslutningspunkterna samt fiberledningar i byggnader.

2. Alla flerfamiljshus som nyligen uppförts eller genomgår större renoveringsarbeten och för vilka ansökningar om byggnadstillstånd har lämnats in efter [dagen för ikraftträdande + 12 månader] ska vara utrustade med en accesspunkt.

3. Senast den [dagen för ikraftträdande + 12 månader] ska alla byggnader där slutanvändaren har sina lokaler, inklusive element därav under gemensamt ägande, som genomgår större renoveringar enligt definitionen i artikel 2.10 i direktiv 2010/31/EU vara utrustade med en fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnaden, fram till nätanslutningspunkterna, samt fiberledningar i byggnader. Alla flerfamiljshus som genomgår större renoveringar enligt definitionen i artikel 2.10 i direktiv 2010/31/EU ska också vara utrustade med en accesspunkt.

4. Medlemsstaterna ska anta de relevanta standarder eller tekniska specifikationer som är nödvändiga för genomförandet av punkterna 1, 2 och 3 före den [dagen för ikraftträdande + 9 månader]. Dessa standarder eller tekniska specifikationer ska åtminstone innehålla följande:

- (a) Specifikationer för byggnadens accesspunkt. Specifikationer för fibergränssnitt.
- (b) Specifikationer för kablar.
- (c) Specifikationer för uttag.
- (d) Specifikationer för rör eller mikrokanaler.
- (e) Tekniska specifikationer som behövs för att förhindra störningar av elektriska kablar.
- (f) Minsta böjningsradie.

5. Byggnader som är utrustade i enlighet med denna artikel ska ha rätt att erhålla märkningen ”fiberfärdig” (*ibre-ready*).

6. Medlemsstaterna ska inrätta certifieringssystem för att visa överensstämmelse med de standarder eller tekniska specifikationer som avses i punkt 4 samt kraven för märkningen ”fiberfärdig” enligt punkt 5 före den [dagen för ikraftträdande + 12 månader].

Medlemsstaterna ska göra utfärdandet av de bygglov som avses i punkterna 1 och 2 beroende av överensstämmelse med de standarder eller tekniska specifikationer som avses i denna punkt på grundval av en certifierad provningsrapport.

7. Punkterna 1, 2 och 3 ska inte tillämpas på vissa kategorier av byggnader, särskilt enfamiljshus, om efterlevnaden av dessa punkter är oproportionell, särskilt när det gäller kostnader för enskilda eller gemensamma ägare på grundval av objektiva faktorer.

8. Punkterna 1, 2 och 3 ska inte tillämpas på vissa typer av byggnader, såsom särskilda kategorier av monument, historiska byggnader, militära byggnader och byggnader som används för nationella säkerhetsändamål, enligt definitionen i nationell lagstiftning. Medlemsstaterna ska identifiera sådana kategorier av byggnader på grundval av vederbörligen motiverade och proportionella skäl. Information om sådana kategorier av byggnader ska offentliggöras via en central informationspunkt och anmälas till kommissionen.

Artikel 9

Tillträde till fysisk infrastruktur i byggnader

1. Om inte annat följer av punkt 3 första stycket ska varje leverantör av allmänna elektroniska kommunikationsnät ha rätt att bygga ut sitt nät på egen bekostnad fram till accesspunkten.

2. Om inte annat följer av punkt 3 ska alla leverantörer av allmänna elektroniska kommunikationsnät ha rätt att få tillträde till befintlig fysisk infrastruktur i byggnader i syfte att bygga ut element av nät med mycket hög kapacitet om duplicering är tekniskt omöjlig eller ekonomiskt ineffektiv.

3. Varje innehavare av en nyttjanderätt till accesspunkten och den fysiska infrastrukturen i byggnaden ska tillgodose alla rimliga krav på tillträde till accesspunkten och den fysiska infrastrukturen i byggnaden från leverantörer av allmänna elektroniska kommunikationsnät på rättvisa och icke-diskriminerande villkor, inbegripet prisvillkor, när så är lämpligt.

Varje innehavare av en nyttjanderätt till accesspunkten eller den fysiska infrastrukturen i byggnaden får vägra tillträde om tillträde till fiberledningar i byggnader tillhandahålls i enlighet med skyldigheter enligt direktiv (EU) 2018/1972, enligt avdelning II kapitlet II–IV, eller görs tillgängligt på rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande villkor, inklusive prisvillkor.

4. Om det inte finns någon tillgänglig fiberfärdig infrastruktur i en byggnad ska varje leverantör av allmänna elektroniska kommunikationsnät ha rätt att terminera sitt nät i abonnentens lokaler, under förutsättning att abonnenten ger sitt godkännande, om leverantören minimerar inverkan på tredje parter privata egendom.

5. Denna artikel ska inte påverka äganderätten för ägaren till accesspunkten eller den fysiska infrastrukturen i byggnaden i de fall när en innehavare av en nyttjanderätt till den infrastrukturen eller accesspunkten inte är ägare till desamma eller påverka äganderätten för tredje parter såsom markägare och byggnaders ägare.

6. Efter samråd med berörda parter, nationella tvistlösningsorgan och andra behöriga unionsorgan eller unionsbyråer inom de relevanta sektorerna, får kommissionen, i nära samarbete med Berec, ge vägledning om tillämpningen av denna artikel.

Artikel 10

Digitalisering av centrala informationspunkter

1. De centrala informationspunkterna ska tillhandahålla lämpliga digitala verktyg, till exempel i form av webbportaler, digitala plattformar eller digitala applikationer, för att göra det möjligt att online utöva alla rättigheter och fullgöra alla de skyldigheter som fastställs i denna förordning.

2. Medlemsstaterna får i förekommande fall koppla samman eller helt eller delvis integrera flera digitala verktyg som stöder de centrala informationspunkter som avses i punkt 1.

3. Medlemsstaterna ska inrätta en enda nationell digital ingångspunkt, bestående av ett gemensamt användargränssnitt som säkerställer smidig åtkomst till de digitaliserade centrala informationspunkterna.

Artikel 11

Tvistlösning

1. Utan att det påverkar möjligheten att hänskjuta ärendet till en domstol ska varje part ha rätt att hänskjuta följande tvister till det behöriga nationella tvistlösningsorgan som inrättats i enlighet med artikel 12 a:

- (a) Om tillträde till befintlig infrastruktur vägras eller om överenskommelse om särskilda villkor, inklusive pris, inte har nåtts inom en månad från dagen för mottagandet av begäran om tillträde enligt artikel 3.
- (b) I samband med de rättigheter och skyldigheter som anges i artiklarna 4 och 6, inbegripet om den begärda informationen inte tillhandahålls inom 15 dagar efter det att begäran enligt artikel 4 har lämnats in, och inom en vecka efter det att begäran enligt artikel 6 har lämnats in.
- (c) Om en överenskommelse om samordning av bygg- och anläggningsprojekt enligt artikel 5.2 inte har nåtts inom en månad från dagen för mottagandet av den formella begäran om samordning av bygg- och anläggningsprojekt.
- (d) Om en överenskommelse om tillträde till fysisk infrastruktur i byggnader som avses i artikel 9.2 eller 9.3 inte har nåtts inom en månad från dagen för mottagandet av den formella begäran om tillträde.

2. Med fullt beaktande av proportionalitetsprincipen och de principer som fastställs i kommissionens riktlinjer ska det nationella tvistlösningsorgan som avses i punkt 1 utfärda ett bindande beslut för att lösa tvisten senast

- (a) inom fyra månader från dagen för mottagandet av begäran om tvistlösning, med avseende på tvister som avses i punkt 1 a,
- (b) inom en månad från dagen för mottagandet av begäran om tvistlösning, när det gäller tvister som avses i punkt 1 b, c och d.

Dessa tidsfrister får endast förlängas i undantagsfall.

3. När det gäller tvister som avses i punkt 1 a, c och d får det nationella tvistlösningsorganets beslut bestå i att i förekommande fall fastställa rättvisa och rimliga villkor, inklusive prisvillkor.

Om tvisten rör tillträde till en operatörs infrastruktur och det nationella tvistlösningsorganet är den nationella regleringsmyndigheten, ska de mål som anges i artikel 3 i direktiv (EU) 2018/1972 beaktas i förekommande fall.

4. Bestämmelserna i denna artikel kompletterar och påverkar inte de rättsmedel och förfaranden som är förenliga med artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna⁴⁷.

Artikel 12

Behöriga organ

1. Varje uppgift som tilldelas det nationella tvistlösningsorganet ska utföras av ett eller flera behöriga organ, som kan vara befintliga organ.

2. Det nationella tvistlösningsorganet ska vara juridiskt åtskilt och funktionellt oberoende av alla nätoperatörer och alla offentliga organ som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur som är inblandade i tvisten. Medlemsstater som behåller äganderätten till eller kontrollen över nätoperatörer ska säkerställa en effektiv strukturell åtskillnad mellan de funktioner som är kopplade till de nationella tvistlösningsförfarandena och funktionerna vid den centrala informationspunkten och verksamheter som har samband med ägande eller kontroll.

3. Det nationella tvistlösningsorganet får ta ut avgifter för att täcka kostnaderna för att utföra de uppgifter som det ålagts.

4. Alla parter som berörs av en tvist ska samarbeta fullt ut med det nationella tvistlösningsorganet.

5. Funktionerna för den centrala informationspunkt som avses artiklarna 3–8 och 10 ska utföras av ett eller flera behöriga organ som utses av medlemsstaterna på nationell, regional eller lokal nivå, beroende på vad som är lämpligt. För att täcka kostnaderna för att utföra dessa funktioner får avgifter tas ut för användning av de centrala informationspunkterna.

6. Punkt 2 ska i tillämpliga delar gälla för de behöriga organ som utför en central informationspunkts funktioner.

7. De behöriga organen ska utöva sina befogenheter opartiskt, öppet och i lämplig tid. Medlemsstaterna ska säkerställa att de har tillräckliga tekniska och ekonomiska resurser och tillräckligt med personal för att kunna utföra de uppgifter de tilldelats.

8. Medlemsstaterna ska offentliggöra de uppgifter som ska utföras av varje behörigt organ via en central informationspunkt, särskilt om dessa uppgifter tilldelas mer än ett behörigt organ eller om de tilldelade uppgifterna har ändrats. När så är lämpligt ska de behöriga organen samråda och samarbeta med varandra i frågor av gemensamt intresse.

9. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen identiteten på varje behörigt organ i enlighet med denna artikel som utför en uppgift enligt denna förordning och dessa organs respektive ansvarsområden [dagen för ikraftträdande] och alla ändringar avseende det behöriga organet ska meddelas innan en sådan utnämning eller ändring börjar gälla.

10. Alla beslut som fattas av ett behörigt organ ska kunna överklagas i enlighet med nationell rätt till en helt oberoende överklagandeinstans, inbegripet ett organ av rättslig karaktär. Artikel 31 i direktiv (EU) 2018/1972 ska i tillämpliga delar gälla för varje överklagande enligt denna punkt.

Rätten att överklaga i enlighet med första stycket ska inte påverka parternas rätt att väcka talan vid den behöriga nationella domstolen.

⁴⁷ Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (EUT C 326, 26.10.2012, s. 391).

Artikel 13

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av kommunikationskommittén, som inrättats genom artikel 118.1 i direktiv (EU) 2018/1972. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 14

Sanktioner och ersättning

Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner, om så är nödvändigt inbegripet böter och på förhand fastställda viten, för överträdelse av denna förordning eller av något av de bindande beslut som antagits av de behöriga organ som avses i artikel 12 och ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara lämpliga, effektiva, proportionella och avskräckande.

Medlemsstaterna ska fastställa bestämmelser om adekvat ekonomisk ersättning till personer som lidit skada till följd av att de rättigheter som föreskrivs i denna förordning utövats.

Artikel 15

Rapportering och övervakning

1. Senast den [dagen för ikraftträdande + 5 år] ska kommissionen överlämna en rapport om genomförandet av denna förordning till Europaparlamentet och rådet. Rapporten ska innehålla en sammanfattning av effekten av de åtgärder som anges i denna förordning och en bedömning av framstegen för att uppnå förordningens mål, bland annat om och i så fall hur förordningen kan bidra ytterligare till att uppnå de konnektivitetsmål som ställts upp i beslutet om inrättande av policyprogrammet för det digitala decenniet 2030.
2. I detta syfte får kommissionen begära in upplysningar från medlemsstaterna, vilka ska lämnas in utan onödigt dröjsmål. I synnerhet ska medlemsstaterna senast den [dagen för ikraftträdande: + 12 månader], i nära samarbete med kommissionen, genom den kommunikationskommitté som inrättats enligt artikel 118 i direktiv (EU) 2018/1972, fastställa indikatorer för att på lämpligt sätt övervaka tillämpningen av denna förordning och mekanismen för att säkerställa regelbunden datainsamling och rapportering till kommissionen.

Artikel 16

Övergångsbestämmelser

Nationella åtgärder som specificerar de kategorier av utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter som inte omfattas av något tillståndsförfarande i den mening som avses i artikel 7, och som antagits av medlemsstaterna i enlighet med direktiv 2014/61/EU eller innan det trädde i kraft men i linje med det, ska fortsätta att tillämpas till dess att den genomförandeakt som föreskrivs i artikel 7.8 i denna förordning börjar tillämpas.

Artikel 17

Upphävande

1. Direktiv 2014/61/EU ska upphöra att gälla.
2. Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till den här förordningen och läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilagan.

Artikel 18

Ikraftträdande och tillämpning

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

2. Den ska tillämpas från och med den [6 månader efter ikraftträdandet].

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande